

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C 1

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chetmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 511 P

Poznań, wtorek dnia 7 listopada 1933

Rok XXVIII

Skarb a życie gospodarcze

Mowa prezesa Klubu Narodowego posła Romana Rybarskiego, wygłoszona w Sejmie dnia 3 listopada r. b.

Pan minister skarbu w swoich wywodach, w wielu szczegółach nakreślił obraz, któryby można nazwać stabilizacją depresji, stabilizacją dzisiejszego stanu rzeczy.

Nie będę wchodził w szczegóły, ale chcę wskazać na to, że w ocenie sytuacji finansowej nie można skarbu oderwać od życia gospodarczego, nie można pomijać ścisłego związku, zachodzącego między skarbem a życiem gospodarczym. Otóż jak się ten stosunek układa, będę musiał przedstawić w paru cyfrach.

Preliminarz budżetowy na r. 1934/35 przewiduje, w dochodach z danin publicznych i monopolu 1.610.000.000 zł. Ale są to sumy preliminowane w ministerstwie skarbu. Jeżeli chcemy mieć podstawy porównania z ubiegłymi latami, musimy uwzględnić fakty, że coraz więcej dochodów publicznych jest w innych działach, coraz więcej podatków i danin jest w dziale funduszy i zliczwszy te rzeczy, włączając ciężary, nakładane przez Fundusz Pracy, włączając projektowany podatek od uboju i podwyższony podatek przemysłowy i gruntowy, otrzymamy razem, ostrożnie licząc, danin publicznych 1.762 miliony. Otóż biorąc za podstawę r. 1930—31, stwierdzimy, że dochody z danin publicznych w tym roku wynosiły 2.266 milionów. Teraz zrobimy następujące porównanie: przyjmując obciążenia publiczno-skarbowe w r. 1930/31 za sto. Okazuje się, w porównaniu z preliminarem na r. 1934/35, że zmniejszyło się to obciążenie o 22,3 proc. Natomiast weźmy za podstawę wskaźnik produkcji przemysłowej w r. 1930 za 100, otrzymamy spadek w porównaniu już z tym podobno lepszym rokiem 1933, o 35 proc. A więc ciężary publiczne zmniejszyły się o 22,3 procent, produkcja przemysłowa spadła o 35 procent. Na co to wskazuje? Wskazuje na wzrost dysproporcji między siłami gospodarczymi kraju a ciężarami, nakładanymi dla celów fiskalnych, na wzrost tych ciężarów, które nie pozwalają liczyć w dzisiejszych warunkach na oczekiwane ożywienie gospodarcze.

A przecież wiemy dobrze, że w wielkim przemyśle, którego cyfry są brane za podstawę obliczenia produkcji, jest lepiej. Jak jest w rolnictwie, na to wielu szczegółowych cyfr podawać nie będę, powołam się na czysto naukowe obliczenia, bo tylko tą drogą można pójść, p. Jana Walickiego, który twierdził, biorąc typowy folwark, że w roku 1928—29 obciążenia stanowiły 7,8 procent, a w roku 1932 — 18,5 procent wartości produkcji brutto. Jeżeli się szuka tych nieuczciwych płatników podatkowych, a ich trzeba zawsze szukać, nikt przeciwko temu nie może, to czy jednak niemożność płacenia podatków nie wynika z tych właśnie okoliczności, na które tu wskazałem?

MONOPOL KREDYTOWY PAŃSTWA

Wzrastają ciężary fiskalne i odpowiednio do tego kurczy się życie gospodarcze, słabną możliwości ożywienia gospodarczego. Trzeba się liczyć z faktem, oceniając go tak lub inaczej, że zwłaszcza w ostatnich latach, państwo stwarza faktycznie nowy monopol, biorąc to z punktu widzenia czysto ekonomicznego, to znaczy nie dosłownie, nie wyłączając tylko bezwzględnej przewagi. Mianowicie monopol korzystania z kredytów wewnętrznych na swoje potrzeby. Bony skarbowe, po-

życzka, zadłużanie się przedsiębiorstw państwowych w Banku Polskim, obecnie projektowane bony podatkowe — to są wszystko rzeczy, które dowodzą, że z kredytów w znacznie większym stopniu korzysta państwo obecnie, aniżeli przedtem. Państwo musi w okresie przejściowym korzystać z kredytów, ale musi być równowaga z tem, co zostaje na ożywienie życia gospodarczego, jeżeli, jak mówił pan premier, oczekuje się ożywienia życia gospodarczego i kredytowego od inicjatywy prywatnej i społecznej.

Mówiło się o obniżeniu stopy procentowej, ale nie poddajemy się sugestii tych oficjalnych cyfr. Może być stopa procentowa oficjalnie obniżona, ale rzeczywistość jest inna. Może być kredyt tani, tylko będzie miał tę wadę, że go niema, a natomiast nawet w publikacjach rządowych obrazy lichwy są tak rozpaczliwe, że tych faktów z oczu nie należy tracić.

BONY PODATKOWE — NOWYM PIENIĄDZEM

Czyli, że życie gospodarcze, by ożyć, musi rozporządzać kredytem, którego obecnie niema i tutaj, jeżeli się mówi o tem, że nie będzie się sztucznie nakreślało koniunktury, to jednak, jeżeli położenie jest tak dobre, to w takim razie mam wątpliwości, dlaczego państwo, chcąc stawić podstawy pod fundusz inwestycyjny, uciekało się do tak ryzykownego z punktu widzenia walutowego, a nawet podatkowego pomysłu, jak pomysł bonów podatkowych, które są właściwie nowym pieniądzem — nie wchodzić teraz w następstwa, jakie wynikną z powodu wielkiej ilości bonów, — i jest niezgodny z dotychczasową polityką rządu. Mam duże wątpliwości, czy metody wypuszczania bonów podatkowych powinna być dzisiaj stosowana i nie wiem, czy jest rzeczą właściwą, cześć takim sui generis pieniądzem, a więc czemś prowizorycznym, 15-lecie niepodległości.

OGÓLNY ZANIK RENTOWNOŚCI

Ten stan rzeczy stwierdza dzisiaj zupełnie wyraźnie zanik rentowności gospodarstw, a skarb bez rentowności gospodarstw nie może istnieć, nie może się rozwijać. Czy ten zanik rentowności dotyczy może tylko niektórych działów produkcji? Zdaje mi się, że nie. Czy dotyczy może pewnych typów gospodarczych? — Nie. Weźmy np. wyniki przedsiębiorstw państwowych za pierwsze półrocze. Przedsiębiorstwa te, reprezentujące wartość około 10 miliardów kapitału, powinny dać według preliminarza 50 milionów złotych. Dały 14 milionów, ale, jak wynika ze sprawozdań kasowych, nie wpłaciły one procentów, należnych na rzecz rozmaitych funduszy. Czyli, że wpłaciły przedsiębiorstwa państwowe sumę, wynoszącą kilka milionów złotych, a niektóre pracują z deficytem. To jest fakt, że przedsiębiorstwa państwowe, które znajdują się w uprzywilejowanych warunkach, pracują z deficytem. A z jakim deficytem pracują przedsiębiorstwa prywatne? Tutaj trzeba mówić nie o braku rentowności, ale o zupełnej pauperyzacji wielu warsztatów produkcji.

PAUPERYZACJA I DEPOPULACJA

To, co się dzieje w rzemiośle, to, co się dzieje na wsi, jest rzeczą powszechnie znaną i niewątpliwie będzie jeszcze

nieraz podkreślane. Jest pauperyzacja. Jeśli się mówi o tem, że o parę tysięcy zatrudnienie wzrosło w porównaniu z tem, co było w roku poprzednim, to nie zapominajmy, że w Polsce ludność wzrasta, i jeśli jest wzrost zatrudnienia o kilka, czy kilkanaście tysięcy, to jednak jest to oznaką powiększenia się bezrobocia w Polsce. Dlatego na takich podstawach wyciągać wniosków optymistycznych nie można, chyba, że ktoś uważa za optymistyczny fakt następujący. Mianowicie wciąż styszymy, że w Polsce przebiega kryzys łagodniejszy, niż gdzieindziej, ale przy warunkach psychicznych i kulturalnych Polski, jak sobie wytłumaczyć ten rzekomo łagodny przebieg kryzysu w związku z tem, że Polska w drugim kwartale roku 1933 wykazała zanik przyrostu naturalnego tak znaczny i gwałtowny jakiego niemal nie znają dzieje demografii?

KRYZYS NIEDOSTATKU

Czy zmniejszenie przyrostu naturalnego jest objawem łagodnego przebiegu kryzysu, czy to nie jest objaw wzrastającej silnie pauperyzacji? Albo przytoczę inny przykład. Godzę się z tem, że nie możemy porównywać bez zastrzeżeń naszych metod z temi, jakimi posługuje się zagranica. Naprzykład Stany Zjednoczone w walce z kryzysem rolnym mogą się posługiwać metodą ograniczenia ilości zbiorów, ale naszym kryzysem, stale to twierdzą, nie jest kryzys nadprodukcji, tylko kryzys niedostatku produkcji. A co mamy do zanotowania? W roku 1933 stan obsiewów głównych ziemio- płodów zmniejszył się o 131 tysięcy ha w porównaniu z rokiem 1931.

Jest zmniejszenie obsiewu w Polsce, w której własność jest rozdrobniona, gdzie istotnie rolnik nie ma skłonności, ani nikt go w tym kierunku nie popycha, żeby zmniejszał stan obsiewów. Wyobraźmy sobie położenie Polski, zmniejszającej swój stan obsiewu, z punktu widzenia wojskowego na wypadek nieurodzaju, jeżeli ta tendencja miałaby się silnie zaznaczyć. I dlatego pamiętajmy, że położenie jest nadzwyczaj ciężkie i że stabilizacja depresji nie jest żadną pociechą.

„NOŻYCE“ NIEPOKONANE

Alę p minister skarbu mówi o tem, że opozycja krytykuje, nie wskazując rozmaitych środków zaradczych. Lecz przecież ocenić stosowane środki zaradcze, to jest pierwszy obowiązek każdego i pierwszy obowiązek opozycji. Otóż to położenie przedstawiało się zupełnie wyraźnie rok temu i rok temu jako środek dla przywrócenia wewnętrznej równowagi gospodarczej, rząd przedstawił pewien projekt, powiem nawet, pewien plan, który się wysuwał na czoło we wszystkich obradach i dyskusjach — doprowadzenia do tego, by poziom cen przemysłowych i rolnych uległ zrównaniu. To mówiono, zapowiadano, twierdzono, że to nastąpi, że to jest istotny plan działania rządu i ten plan przedewszystkiem trzeba ocenić, a nie usługi Banku Akceptacyjnego, czy inne rzeczy, daleko mniejszej wagi. Otóż w sierpniu i wrześniu 1932 roku rozpiętość cen piodów rolnych i przemysłowych wynosiła 34, w sierpniu i wrześniu 1933 r. — 35, czyli, że usunięcie tej rozpiętości nie nastąpiło. Teraz się prolonguje ten weksel i powiada się, że to nastąpi, ale te weksle prolongowane zawiodą i często potem muszą iść do protestu.

BRAK KONSEKWENCJI W WALCE Z KARTELAMI

Jakie były główne narzędzia walki z tym stanem rzeczy i co temu przeciwstawiano? Zapowiadało się walkę z kartelami, walkę z cenami kartelowymi. Wyraziło się to w uchwaleniu ramowej ustawy kartelowej i w procesie, wytoczonym kartelowi cementowemu. Ja nie bronie kartelu cementowego, bo ma chyba obrońców na tych ławach (wskazując na ławy B. B.), ale chcę powiedzieć, iż poczucie sprawiedliwości wymaga, że jeżeli się zarzuca jakieś błędy, jakieś fakty ujemnej natury, to przecież ten zarzut powinien być stosowany do wszystkich. Wytoczono np. proces kartelowi cementowemu za to, że płaci renty za bezczynność, tzn. że uwzględnia odszkodowania przedsiębiorstwom, które się zamykają i swój kontyngent odstępują kartelowi. To był ciężki zarzut. A czy to robi tylko kartel cementowy? Ile jest karteli, które to samo robią? A możeby wreszcie panowie coś powiedzieli o tych drożdżach, o które tyle razy się upominaliśmy? Jak się tam przedstawiają te koncesje nieczynności? Kto je dostaje? Nie można urządzać ataków tylko na poszczególne kartele. Do zagadnienia karteli w Polsce należy przystąpić w sposób generalny, ogólny, bo przerywając się z jednej metody do drugiej, żadnych wyników się nie osiągnie.

Albo się staje na stanowisku, że przez odpowiednie ustawodawstwo likwiduje się kartele, albo kartele staną się stopniowo organami polityki rządowej i zostaną upaństwowione. Rząd w jednym wypadku kartele rozwiązuje, a w drugim je tworzy. To jest niekonsekwencja. Ja nie mam nic przeciwko temu, by wysunąć zasadę, że należy likwidować wszystkie przerosty kartelowe.

MONOPOLE ŻYDOWSKIE

Bardzo wiele, o ile chodzi o popieranie eksportu, można zrobić przez premje wywozowe, niekoniecznie do tego trzeba tworzyć kartele. Ale czy chodzi tu tylko o kartele? Czy przerosty gospodarcze wyrażają się tylko w formie karteli? Czy tylko kartele nie obniżają cen? A co się dzieje z rozmaitymi koncesjami importowymi pomarańczowemi i bananowemi, dawanemi z woli rządu w ręce żydowskie? Czy to nie są monopole, może najgorszego gatunku, bo monopole, oparte na przywileju państwowym?

PRZEROST GOSPODARKI PAŃSTWOWEJ

Następnie, jeśli się chce likwidować te różne przerosty, nie można pominąć jednego zjawiska. Nie możemy państwa, jako gospodarza i jako przedsiębiorcy, postawić w uprzywilejowanym stanowisku dlatego, że przedsiębiorstwo państwowe, uprzywilejowane co do cen, staje się w tych warunkach nie czynnikiem, pobudzającym życie gospodarcze i biorącym prawidłowy udział w rozdziale dochodu społecznego, gdyż na jego podtrzymanie zmusza się składać podatki. Tak, że trzeba przystąpić do generalnej obniżki cen oczywiście pod warunkiem odpowiedniej reorganizacji.

Jednak czy to nastąpi, czy można mieć co do tego nadzieję? P. premier mówi o inicjatywie społecznej i prywatnej. Ja, obserwując bieg rzeczy w Polsce, stwierdzam, że zawsze się tu mówi o inicjatywie prywatnej i spo-

tecznej, zawsze się podkreśla rolę tej inicjatywy, mówi się nawet z ław rządowych głośno przeciw etatyzmowi, ale równocześnie nasze życie gospodarcze idzie coraz wyraźniej i stanowczo w kierunku tego, co się nazywa „planową gospodarką”. Nasze życie gospodarcze staje się coraz bardziej podobne do gospodarstwa wschodniego.

GOSPODARSTWO NARZĘDZIEM POLITYCZNYM

Dlaczego tak jest? Dlatego, bo są ludzie, którzy wyznają taką zasadę, ale to nie jest jedyna przyczyna. Działalność gospodarcza rządu musi iść w tym kierunku, ponieważ ta działalność jest narzędziem politycznym. A żeby móc osiągnąć swoje cele polityczne, rząd nie może się wycofać z życia gospodarczego. P. premier mówił tu o trwałości obecnego systemu. Jeżeli p. premier spełni swoje zapowiedzi i na-

stąpi rozrost inicjatywy prywatnej i społecznej, a zwięży się zakres działania państwa i zlikwiduje przerost gospodarki państwowej, to ten system nie będzie trwał i nie potrwa długo, bo gdy obywatel odzyska swoją niezależność, gdy nie będzie na każdym kroku zawisły od władzy administracyjnej, gdy w jego stosunki materialne i osobiste władza nie będzie się mieszała, to ten system w Polsce nie będzie miał nic do roboty i nie utrzyma się. Ten system musi utrzymywać liczne rzesze oddanych sobie funkcjonariuszy państwowych, bo przecież trzeba mieć ten aparat polityczny. Ten system musi utrzymywać całą masę niepotrzebnych przedsiębiorstw, bo trzeba ludzi pousadzać na odpowiednich stanowiskach. Musi być wszechwładny, żeby panował nad gospodarstwem jednostki.

(Dokończenie nastąpi).

Francja w wyczekiwaniu wypadków

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Paryż, 4 listopada.

Rząd p. Sarraut stanął przed Izłą zaraz po Wszystkich Świętych. Może też dlatego nie wie „jakiego świętego obrać za patrona”, jak to mówi się we Francji. Rząd oczekuje bowiem na prawo i na lewo, ale w gruncie rzeczy sprawia wrażenie, że nie jest zdecydowany, jakim politycznym bożyszczem ma holdować. Program rządowy nie wyjaśnił zawilej sytuacji. Przeciwnie. Pierwsze zmierznięcie się z izbą poselską nie wróży niczego dobrego. Nie należy bowiem przykładać zbytnej wagi do głosowania, które może wprowadzić w błąd tylko nieobeznanych z arytmetiką parlamentarną. Prawda, że na 340 głosujących 306 opowiedziało się za rządem. Jest to zaledwie połowa głosów poselskich. Jak się więc ma sprawa z drugą połową? — Wstrzymała się ona prosto od głosowania!

A jednak deklaracja ministerjalna wypełniona była pięknymi okresami. Bogata była w długie frazesy, ale mglista w szczegółach. Dlatego też przyjęta została pomimo gorących akcentów z ogromną rezerwą. Pierwsze posiedzenie izby zakończyło się o godz. 7 wieczorem. Posłowie i b. ministrowie pośpiesznie opuszczali przybytek Pałacu Burbońskiego, by w przyległych restauracjach szukać posiłku i uśmierzenia pragnienia.

Poszłam i ja za ich przykładem. Nie oddalając się dalej jak o 5 minut od izby, znalazłam wraz z licznymi deputowanymi przyzwoity przytułek. Ale co więcej dowiedziałam się, przysłuchując się rozmowom, iż deklaracja ministerjalna spotkała się nawet wśród radykałów z „lodowatym przyjęciem”; że czarny i surowy tużurek p. Alberta Sarraut był złym prognostykiem, gdyż premier nie poddał się regulaminowi radykałów i nie zaproponował socjalistom udziału w rządach.

Przy tych i podobnych rozmowach znikają smakowite napoje jedne za drugimi, wraz z górą kanapek. Dwa samochody z wędliniarni i z piekarni nie wystarczyły do zaspokojenia głodu i zabicia czasu. Zbliżyła się jednak wreszcie godzina 21. Opuszczamy gromadnie gościnny przytułek i zmierzamy do izby, otoczonej licznymi policjantami.

Ławy poselskie jeszcze puste. Natomiast galerje wypełniły się w mgnieniu oka wytworną publicznością. Rudobrody korespondent „Izwestij” szepcze: „Na tę premierę parlamentarną przybyła śmietanka eleganckiego świata”. Ma zupełną słuszność. Toalety pań nadzwyczaj eleganckie. W międzyczasie, powoli wchodzi posłowie. Kiedy po godz. 9 przemówił socjalista Dedouze, izba przedstawiała niezmiernie ciekawy widok: II-ga międzynarodówka oklaskiwała manifestacyjnie swego mówcę; oświadczała się przeciwko deflacji, a ofiarowywała radykałom poparcie swojego stronnictwa za cenę uprawiania pacyfistycznej polityki. Zaambarasowani radykali schowali ręce za pulpity jak ukarani uczniowie. Prezydent Bouisson energicznie wywijał coppersaw linijką, naogół jednak panowała atmosfera zubożenia, albo, jak mówił jeden z francuskich dziennikarzy, atmosfera lekceważenia. Wszyscy niemal odnieśli przekonanie, iż rząd p. Sarraut jest jedynie gabinetem przejściowym. Nawet eks-radykał, poseł Bergery, przemawiając w imieniu integralnego radykalizmu, podkreślał niestałość rządu.

Na prawicowo-centrowych ławach, pp. Raideu i Reynaud z sarkastycz-

nym uśmiechem przysłuchiwali się wywodom chwycionej lewicowej większości. Natomiast na ławach ministerjalnych, pp. Boncour i Chautemps zdradzali wyraźne zdenerwowanie. Jest ono łatwo zrozumiałe. Rząd w swojej deklaracji był pełen dobrych chęci co do utrzymania pokoju, równowagi budżetowej, zmniejszenia podatków, konieczności zaprowadzenia oszczędności. Niestety wiadomo, iż dobrymi chęciami piekło jest wybrukowane. Parlament oczekiwał dokumentu precyzyjnego zwłaszcza co do zagadnienia finansowego, a podano mu przedewszystkiem dokument elokwencji z południowej Francji, skąd pochodzi p. Sarraut.

Kwadratura koła politycznych zapasów nigdy może nie była tak groźna dla kraju. Mówi się bowiem i pisze o agonii kartelu parlamentarnego. Odpowiada to zresztą najzupełniejszej prawdzie. Niestety kartel wyborczy jest nadal tak żywotny, jak ongiś przy ogólnych wyborach. Na tem polega powaga sytuacji. Jeżeli bowiem radykali, socjaliści i komuniści nie są zgodni co do szeregu zagadnień na terenie parlamentarnym, a przedewszystkiem narodowym, to głosy ich spotykają się na terenie wyborczym.

Jeżeli zaś przejdziemy na grunt izby, to przekonamy się również, iż jest on bardziej niż kiedykolwiek chwyciny. Socjaliści wstrzymują się od głosowania, a część centrum wypowiada się za gabinetem p. Sarraut. Niekierzy dopatrują się w tym fakcie rozkładu z socjalistami, a zaręczają ze środkami izby. Są to może plonne nadzieje. Socjaliści bowiem wciąż jeszcze

działają za kulisami; parlamentarna większość pozostaje zawieszona na włosku, opozycja zaś usłyszała o jedną więcej deklarację ministerjalną, pełną obietnic. Ale co potem? Trudności, i raz jeszcze trudności, a to zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej natury nie przestaną się piętrzyć przed nowym rządem.

Żeby się zaś o tem lepiej przekonać, przejdźmy się po mieście. Na murach Paryża zobaczymy afisze rewolucyjne urzędników p. n. „Godzina bitwy”, a obok inne jeszcze wymowniejsze: „Republika w niebezpieczeństwie!” Odezwy te wykazują dobitnie, iż kartel radykałów i socjalistów prowadzi republikę na manowce, gdyż nie ma na względzie interesów narodowych, ale wyłącznie partyjne. Odezwy rozwiesza organizacja republikanów narodowych, kierowana przez Henryka de Kerillisa.

A teraz krótka konkluzja. Wyciągnięta z powyższych rozmów: Gabinet p. Sarraut jest jedynie formacją przejściową, nie rozwiązującą trudności. Rząd płynie z prądem politycznym, wystawiającym kraj na przykre niespodzianki. W tych warunkach jak się przedstawia polityka zagraniczna? Pod tym względem, najwymowniejшем jest oświadczenie p. Bergery, który podkreślił, iż „jeżeliby nasza polityka zagraniczna uległa głębokim zmianom, to p. Paweł Boncour nie utrzymałby się na swoim stanowisku”. Żyjemy zatem w dalszym ciągu nietylko w oczekiwaniu wypadków, ale również niebezpiecznych inicjatyw politycznych.

I. BRIARES.

Zydostwo w jednym szeregu z „sanacją”

Żydzi poznańscy i bydgoscy w „sanacyjnym” bloku wyborczym — Agitacja przedwyborcza żydowskiego „Expressu Ilustrowanego”

Donosiliśmy onegdaj, że Żydzi bydgoscy przez swego przywódcę, adw. Felderbauma zgłosili akces do „sanacyjnego” bloku wyborczego.

Obecnie dowiadujemy się, że i przedstawiciele Żydów poznańskich odbyli naradę przedwyborczą, na której postanowiono poprzeć gremjalnie listy „sanacyjne” w wyborach do rady miejskiej m. Poznania.

Z miast prowincjonalnych nadchodzi podobne wiadomości. Równocześnie prasa żydowska podjęła namiętną propagandę przedwyborczą na rzecz B. B. Tak np. łódzki „Express Ilustrowany”, będący własnością czysto żydowskiego wydawnictwa „Republika”, zamieścił ostatnio obszerny apel do

mieszkańców — miasta Boku w Wielkopolsce, nawołujący ich, by zwalczali „trefną”, „endecję”, a natomiast ławą poparli obóz pp. Sanojców, Wiślickich i Minbergów.

Rozumiemy, że zwycięstwo „sanacji” w miastach wielkopolskich szłoby po linii gorących życzeń Żydów, których napór na ziemię zachodnie napotyka wciąż na kontrakcję ze strony zorganizowanej opinii narodowej tych ziem. Obawiamy się jednak, że życzenia te pozostaną w sferze niedościgłych marzeń — i że nie pomogą tu nawet akcesy p. Felderbauma oraz jego kolegów do B.B., ani tasiecowe manifesty „szrajbingelesów” łódz-

Dorobek ziemian z B. B.

Wiele mówiono w ostatnich dniach o rozgoryczeniu wśród zachowawczo-ziemiańskiej części B.B., nietylko z powodu napaści pisma „Legion Młodych” na tę grupę w sposób najbardziej brutalny, ale jeszcze i z innych powodów, gdzie żale dotyczyły postępowania nie młodocianej grupy rządowej, ale samego rządu.

Ukazało się bowiem ostatnio głośno już rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z mocą ustawy o przejmowaniu na własność państwa gruntów za niektóre należności pieniężne, o czem wileńskie zachowawcze „Słowo” (nr. 198) p. t. „Ustawa wyjątkowa” pisze m. in.:

„Tylko jest poważne pytanie, czy od-

powiada to zarówno sprawiedliwości społecznej, oraz względem gospodarczym i fiskalnym państwa. Zdawać musimy sobie sprawę z tego, że z procesem takim związane będą, niezależnie od poważnych nakładów i wydatków skarbu, niebyswale straty w majątku narodowym, straty w samych źródłach podatkowych, przedewszystkiem podatku gruntowym, oraz

Oszczędnościową
jest ta
żarówka
która wydziela
najwięcej światła
przy najmniejszym
zuzyciu prądu

OSRAMÓWKI
przetwarzają prąd na światło ściśle w takim stopniu,
jakiego wymaga współczesna wiedza techniczna.

OSRAMÓWKI
są wyrobem
polskim.

mg 6 417

straty w zakresie postępu rolniczego i naszych zdolności produkcyjnych rolnictwa. „Dla prawidłowego postępu rolnictwa potrzebna są w każdym ustroju agrarnym większe gospodarstwa rolne, których rozporządzenie ma wyłącznie tylko dotyczyć. W Polsce są specjalnie potrzebne, choćby ze względu na obronę państwa. Ponieważ tych większych obiektów rolnych nie mamy już w Polsce tak wiele, nie można znaleźć usprawiedliwienia, dlaczego tryb przejęcia ziemi ma być zastosowany tylko do większej własności rolnej. Rozporządzenie nabiera przez to charakteru ustawy wyjątkowej, a jego bardzo istotne postanowienia stanąć muszą w wyraźnej sprzeczności z założeniami solidaryzmu społecznego, na którym, jak sądzimy, opiera się obecna ideologia rządu państwa.”

Jako dorobek ziemiańsko-zachowawczej grupy B.B. jest to rzeczywiście godne litości.

Na rzecz „sanacji” w imię — „ideologii narodowej”...

„Kurjer Bydgoski” z namiennością, godną lepszej sprawy, kruszy kopie na rzecz wyborczego „sanacyjnego” i zw. Narodowego Bloku Gospodarczego, powstałego — jak się wyraża — „pod egidą ścisłej współpracy z czynnikami rządzącymi”, co „Kurjer Bydgoski” uważa za „moment wielkiego znaczenia i nad wyraz szczęśliwy”. Entuzjazmowi swojemu dla Bloku „sanacyjnego” poświęca „Kurjer Bydgoski” czterolamowy wstępny artykuł, którego argumentacja odpowiada od początku do końca wywodom i wybiegom taktycznym odezwy i artykułów obozu „sanacyjnego”, a które prześciga jeszcze w obłudzie, występując w roli „niezależnego organu opinii narodowej”, holdującego „ideologii narodowej”.

Tę „ideologię narodową” i właściwe zrozumienie „niezależności” politycznej wykladał pewnie naczelny redaktor „Kurjera Bydgoskiego” wojewodzie Kirtiklisowi, gdy mu przedstawiał swoje zamierzenia polityczne i uzyskiwał od niego zapewnienie życziwego tych zamierzeń poparcia....

Zastrzelony na polowaniu

Nowy Jork (PAT). Znany w kołach polskich inżynier nowojorskiej kolei podziemnej Emil de Ryss Elektrowicz, zastrzelony został przypadkiem przez przyjaciela, gdy obaj polowali na kaczki nad brzegami rzeki Hudson, Elektrowicz, który liczył lat 52 i pochodził ze Lwowa, znany był przed kilku laty w Poznaniu ze swych amerykańskich pociągnięć gospodarczych.

**K T O
POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY
ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM
POLSKIM!**

Młodzież Wszchpolska, Zw. Akad.

W środę, dnia 8 b. m. o godz. 20 w lokalu organizacji odbędzie się zebranie

Sekcji Koleżanek

Na porządku obrad wybór nowych władz. Obecność wszystkich członkiń obowiązkowa.

Triumf Obozu Narodowego w Łódzkiem

W wyborach gromadzkich pomimo różnych trudności i przeszkód oraz unieważniania list Obóz Narodowy przeprowadził 75 proc. kandydatów

Łódź. (Tel. wł.) W dniu 4 listopada odbywały się w całym powiecie łódzkim wybory do rad gromadzkich. Pomimo niezwykle krótkiego terminu, w jakim je rozpisano, i bardzo skomplikowanego regulaminu wyborczego, wszyscy działacze Obozu Narodowego z podziwu godną sprawnością wywiązały się z swych zadań w akcji przedwyborczej.

Wybory odbywały się w różnych porach dnia i trwały nie dłużej nigdzie, niż 2 godziny. Każda gmina podzielona była na kilka okręgów, które, stosownie do liczby mieszkańców, wybierały od 12 do 30 radnych gromadzkich. W komisjach przewodniczyli przeważnie nauczyciele, sekretarze gminni, lub zwolennicy B. B. Lokale wyborcze mieściły się w kancelariach gminnych, w remizach strażackich i w mieszkaniach prywatnych.

Frekwencja była naogół słaba, gdyż wielu wyborców nie mogło zorientować się w nowym systemie wyborczym. Stwierdzono fakty, że w niektórych okręgach nie było ani urn, ani kopert; wyborcy byli wobec tego zmuszeni oddawać swe kartki za kandydatami na stół. Jak się okazało, w tych wszystkich wypadkach lwia część głosów padła na kandydatów Obozu Narodowego. Niestety w tych wypadkach listy tego obozu unieważniono. Kiedy wyborcy zapytywali, dlaczego tak się stało, otrzymali odpowiedź, że mogą wnieść protest. Taki fakt wydarzył się np. w gminie Chojny okręg „B“.

Pomimo takich przeszkód i unieważniania list Obóz Narodowy w całym powiecie łódzkim odniósł niebawem zwycięstwo. Według dotychczasowych obliczeń przeprowadził on zgórą 75 proc. swych kandydatów.

Wiadomość o unieważnianiu niektórych list wywołała wśród wyborców zrozumiałe rozgoryczenie. Przy lokalach w których dokonane zostały unieważnienia, dochodziło do zajść.

Zwycięstwo Obozu Narodowego wywołało wśród sfer narodowych miasta Łodzi wielki entuzjizm. Entuzjizm jest tem większy, że dotychczas

Niestemplowane zapalniczki

Warszawa. (Tel. wł.) W ostatnich czasach Warszawa była zarzucona zapalniczkami, które sprzedawano półjawnie na ulicach. Policja po przeprowadzeniu długiej inwigilacji wkroczyła do zakładu ślusarskiego przy ul. Ogrodowej 13, którego właścicielem był Kazimierz Rembelski, i wykryła tam istną fabrykę zapalniczek. W lokalu przy ul. Żabiej 3 znaleziono skład zapalniczek, a drugi warsztat przy ul. Świętojerskiej 22 u Żyda Borucha Muchy. Aresztowano 7 osób i skonfiskowano kilka tysięcy gotowych zapalniczek. (w)

Obóz Narodowy w radach gromadzkich woj. łódzkiego nie miał wogóle swych przedstawicieli.

Poszczególne okręgi, w których listę Obozu Narodowego unieważniono, złożyły natychmiast protesty.

Rozłam wśród socjalistów francuskich

Renaudel utworzył odrębną grupę, składającą się z 27 deputowanych

Paryż. (Tel. wł.) Spodziewany rozłam w francuskiej partii socjalistycznej stał się faktem dokonany.

Grupa Renaudela, oskarżona o wyłamania się z pod rygoru partyjnego została wskutek decyzji komitetu wykonawczego wykluczona z partii. Ponadto 21 deputowanych socjalistycznych otrzymało surowe napomnienia i nagany.

W związku z powyższym odbyło się około północy z niedzieli na poniedziałek w Paryżu konstytucyjne zebranie

nowego ugrupowania socjalistycznego we Francji, które zwołał wykluczony z partii Bluma Renaudel wraz z pozostałymi 6 deputowanymi. Przyłączyło się do nowej partii również pozostających 21 deputowanych.

W uchwalonej rezolucji przedstawiono program nowej partii, jej cele i ustalono specjalny regulamin, który odbiega od zasad politycznych i społecznych, którym holdują socjaliści Bluma.

Japońskie samoloty nad Władywostokiem?

Ogromne oburzenie prasy sowieckiej i nawoływanie do ostrej reakcji — Za przeczenie Japonii

Moskwa (PAT). Z Władywostoku donoszą, że 3 bm. nad wsiami, położonymi na terytorjum sowieckim, na zachodnim wybrzeżu Zatoki Amurskiej przeleciały japońskie samoloty wojskowe, zapuściwszy się 25 do 30 km w głąb terytorjum sowieckiego. Wśród tych samolotów, 8 było wywiadowczych i 1 bombardujący.

Jak zaznacza depesza, przekroczenia granicy sowieckiej przez samoloty japońskie miały miejsce również poprzednio, jednak działalność japońskich samolotów w dn. 3 listopada ze względu na ich liczebność i na zakres lotu niema dotychczas precedensu.

Moskwa. (Tel. wł.) Wielkie poruszenie wywołało w tutejszych kołach urzędowych wiadomości z Władywostoku, które doniosły o ukazaniu się nad miastem 9 japońskich samolotów wojskowych. Władze sowieckie postanowiły energicznie zaprotestować przeciwko tego rodzaju prowokacjom ze strony Japonii.

Szczególnie ostro występuje prasa sowiecka.

„Izwestija“ piszą że obecne postępowanie Japonii wskazuje na to, że przygotowano szereg nowych prowokacji ze strony japońskiej, które wszyst-

kie zwrócone są przeciw Sowietom. Są to próby zamaskowania właściwego położenia wewnętrznego w Japonii i odwrócenia uwagi opinii publicznej Kierownicze sfery japońskie wyszukują to obecnie nazewną. Rząd sowiecki powinien jak najostre zareagować przeciwko tego rodzaju próbom zakłócenia spokoju na pograniczu i w sąsiednim państwie.

„Prawda“ jest zdania, że prowokacje te mają na celu wywołanie ze strony Sowietów reakcji i protestuje przeciw takiemu postępowaniu.

Równie ostro występuje naczelny organ wojskowy „Czerwona Gwiazda“, który ostatnią „wizytę“ samolotów japońskich w Władywostoku nazywa jednym z objawów systematycznie przygotowanych akcji prowokacyjnych z japońskiego sztabu generalnego. Należałoby zatem zakończyć z tem i dać mocno Japończykom po palcach, aby wreszcie zaniechali tych bezczelności.

Tokio. (PAT.) Min. wojny zaprzecza wiadomości, pochodzącej z Moskwy, jakoby samoloty japońskie przeleciały nad terytorjum sowieckim.

Rozbudowa floty Stanów Zjednoczonych

Koszta wyniosą przeszło 100 milionów dolarów

Nowy York. (Tel. wł.) Min. marynarki opracowuje obecny nowy plan rozbudowy floty Stanów. Nowy program przewiduje budowę szeregu nowych jednostek pancernych i mniejszych statków, mających zastąpić stare jednostki bojowe.

Koszta nowego planu rozbudowy floty, której zmodernizowanie i przy-

stosowanie do nowoczesnych zdobyczy technicznych na morzu ma być znacznie przyspieszone przez natychmiastowe rozpoczęcie prac, wyniosą przeszło 100 milionów dolarów.

Plan przewiduje równocześnie powiększenie kadry oficerów marynarki o 2.000 osób i odpowiednio również liczby wojsk marynarki.

Krwawe starcia na ulicach Belfastu

W akcji były również samochody pancerne — Masowe aresztowania

London. (Tel. wł.) W Belfastie doszło wczoraj do krwawych starć między irlandzkiemi republikanami a policją. W czasie zajść obustronnie strzelano, przyczem wywiązała się długotrwała walka uliczna.

Ostatecznie przywołane posiłki poli-

cyjne zlikwidowały starcia, aresztując kilkadziesiąt osób. W czasie walki czynne były również samochody pancerne. Kilka osób jest zabitych. (Belfast, port nad zatoką tej samej nazwy, stolica prowincji póln. Irlandji t. zw. Ulsteru — red.)

Odroczenie sesji

Warszawa. (Tel. wł.) W godzinach południowych naczelnik wydziału prawnego prezydium rady ministrów doręczył marszałkom Sejmu i Senatu zarządzenie Prezydenta o odroczeniu sesji parlamentarnej na dni 30.

Konferencja w Belwederze

Warszawa. (Tel. wł.) W sobotę z rana przybył do Warszawy poseł polski w Berlinie, Lipski, który po poł-

dniu był przyjęty wraz z min. Beckiem w Belwederze na dłuższej konferencji. W nocy na niedzielę Lipski wyjechał z powrotem do Berlina. (w)

Żyd przemytnikiem z — Niemiec

Warszawa. (Tel. wł.) Aresztowano hurtownika branży kolonialnej Moszka Tabaczniaka, posiadającego skład przy ul. Ptasiej. Uprawiał on

przemysł konfekcji damskiej oraz migdałów i wanliji z Berlina przez Śląsk do Polski.

Aresztowanie to wykazuje, jak należy traktować bojkot niemiecki przez Żydów. (w)

Polska eskadra w Rosji

Moskwa (PAT). Fatalne warunki atmosferyczne uniemożliwiły eskadrze płk. Rayskiego odlot z Mińska do Moskwy. Oficerowie eskadry udają się do Moskwy pociągiem. Spodziewani byli w Moskwie w poniedziałek rano, czyli będą mogli wziąć udział w uroczystościach obchodu 16-lecia Z. S. R. R., jakie odbędą się we wtorek, na które zostali zaproszeni.

Ofiary rozruchów

London. (Tel. wł.) Ministerstwo kolonij ogłosiło komunikat, z którego wynika, że podczas ostatnich rozruchów w Palestynie zabito 21 osób, ciężko raniono 92 i lekko 87 osób.

Cyfry powyższe obejmują zarówno policjantów jak i manifestantów.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.81 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.80 zł

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 212.00 zł, gotówka 209.50 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.93 zł, gotówka 172.59 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań 6 11. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona.

Z pożyczek państwowych poszukiwano i placono za 5% poź konwers. 48 1/2% za 4% premj. dol. 47 1/2%, za 4% poź. inwest. 101 — oraz za 3% poź bud. 37 1/2%

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4 1/2% dolarowe listy zast. po 37 do 38 —, natomiast placono za 4% listy zast. konwert. 36 1/2% oraz za 4 1/2% złotowe listy zast. 36 1/2%.

Z akcji bankowych placono za Bank Polski 78 —

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 48 1/2% P

4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933

a 5.73 37—38 —% +

4% listy zastaw. konw. ostep. P. Z. K.

36 1/2% P.

(Kurs w złotych)

4% poź premj. dol., serja III 47 1/2% P.

4 1/2% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933

36 1/2% P.

4% premj. poź inwestycyjna 101.— P.

3% pożyczka budowl. serja I 37 1/2% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 78.— P.

Tendencja ożywiona.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 6 11. 1933 r.

Standardy: 1 żyto 727 g/l. 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Zyto 345 tonn par. Poznań 14,75

Zyto 15 tonn par. Poznań 14,68 1/2

Owies 60 tonn par. Poznań 13,75

Owies 45 tonn par. Poznań 13,50

Ceny orientacyjne

Zyto 14,50—14,75

Uspokojenie spokojne 18,25—18,75

Pszenica 15,75—16,50

Uspokojenie spokojne 13,75—14,00

Jęczmień browarowy 13,25—13,50

Uspokojenie słabe 13,25—13,50

Owies 20,75—21,00

Uspokojenie spokojne 29,75—31,75

Mąka żytnia 65% wł work. 10,00—10,50

Uspokojenie spokojne 9,25—9,75

Mąka uszenna 65% wł work. 10,25—10,75

Uspokojenie spokojne 39,00—40,00

Otręby żytnie 37,00—39,00

Otręby pszenne (grube) 15,00—16,00

Rzepak zimowy 15,00—16,00

Gorzyczka 21,00—25,00

Wyka latowa 22,00—24,00

Peluszka 14,00—15,00

Groch Viktoria 130,00—130,00

Groch Polgera 80,00—120,00

Seradela 90,00—110,00

Koniczyna czerwona 2,45—2,70

Koniczyna biała 13 1/2

Koniczyna żółta odłuszczona 18,00—19,00

Zemniaki jadalne 15,00—15,50

Ziemniaki fabr. za kilo % 18,0—19,50

Makuch lniany 23,0—23,50

Makuch rzepakowy 58,00—62,00

Makuch słonecznikowy

Śrut Soja

Mak niebieski

Ogólne uspokojenie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1665 tonn, pszenicy 120 tonn, jęczmienia 25 tonn, owsa 45 tonn, otrab żytnich 30 tonn.

Gdańsk na torach hitlerowskich

Specjalna sesja Rady Ligi Narodów w sprawie zakazu senatu gdańskiego wydawania dwóch pism

Gdańsk (PAT). W związku z mową wiceprez. senatu dr. Greisera, wygłoszoną na zebraniu urzędników policji, w której oświadczył, że policja W. M. musi się pozytywnie wypowiedzieć za nar. socjalizmem, i że nie wolno jej hołdować innym poglądom, Wys. Kom. Ligi Nar. zwrócił się do prezydenta senatu, aby zasięgnął informacji, jak oświadczenia dr. Greisera dadzą się pogodzić z postanowieniami konstytucji gdańskiej.

Równocześnie dwa dzienniki gdańskie, organ Centrum „Danz. Landeszeitung” i organ socj. „Danz. Volksstimme”, które umieściły sprawozdania o wspomnianej mowie, zostały zawieszane przez prezydenta policji gdańskiej, pierwszy na 8 dni, drugi na 2 miesiące. Redakcje obu pism wniosły do sądu skargę przeciw temu zarządzeniu policji, równocześnie z protestem do Wys. Kom., przyczem wskazały na niekonstytucyjność tego zarządzenia policji.

Wys. Kom. zainteresował u prez. senatu, który jednak kategorycznie odrzucił propozycję cofnięcia tego zarządzenia, oświadczając, że natychmiast każe osadzić w areszcie ochronnym te osoby, które się skarżyły przed Wys. Kom. Na protest W. Kom., który stwierdził, że byłoby to naruszenie prawa petycji, oświadczył prez. senatu, że zarządzenie to stało się konieczne z uwagi na bezpieczeństwo wol-

nego miasta.

W związku z tem Wys. Kom. wysłał dziś popołudniu sprawozdanie do Ligi Nar. o przebiegu wypadków, prosząc o zwołanie nadzw. posiedzenia Rady Ligi, które ma rozstrzygnąć sprawę, czy tego rodzaju zarządzenia senatu Gdańska dadzą się pogodzić z konstytucją W. M., której gwarantką jest Rada Ligi.

Genewa (Tel. wł.) Dziś nad ranem sekretariat Ligi Narodów otrzymał skargi wydawnictw socjalistycznej „Danziger Volksstimme” oraz centrowej „Danziger Landeszeitung” z powodu zakazu senatu wydawania tych pism. Sprawa wzbudziła w Genewie duże zainteresowanie i sensację.

Sekretariat generalny natychmiast skomunikował się z przewodniczącym rady, którym obecnie jest przedstawiciel Panamy. Sprawa ta ma być rozstrzygnięta jeszcze w bieżącym tygodniu, dlatego odpisy obu skarg pism gdańskich przesłano natychmiast na ręce wszystkich członków rady, celem wypowiedzenia się co do ewentualnego zwołania nadzwyczajnej sesji.

Sprawa odbycia takiej sesji tym razem nie natrafia na specjalne trudności, gdyż w czwartek rozpocznie się w Genewie posiedzenie prezydium konferencji rozbrojeniowej, na której reprezentowane będą wszystkie mocarstwa i inne państwa z wyjątkiem Niemiec.

reńskich. W Essen przemawiał on do robotników z zagłębia Ruhry. Według doniesień dzienników niemieckich wyraził się on w tym ośrodku zorganizowanego katolickiego ruchu robotniczego w ten sposób: „Cieszę się, że właśnie w Essen mogę wygłosić mowę wyborczą. O ile nie pozwolę komunistom zadziierać głowy, o tyle nie dopuszczę też, by w Prusach panowały się czarne krety. Pewnego dnia wystąpię z uderzeniem (Eines Tages schlage ich zu). Walka była zbyt ciężka, abyśmy tolerowali, że ktoś nam się przeciwstawia”. (KAP)

Sprawa działaczy Z. M. N. z Rawicza

PRZED SADEM APELACYJNYM

W poniedziałek, dnia 6 bm. przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu toczyła się rozprawa odwoławcza członków Związku Młodych Narodowców z Rawicza. W pierwszej instancji zostali skazani z art. 125, 127 i 170 k. k. pp. Borowicz Antoni na 9 miesięcy, prof. Władysław Sanok na 1 rok oraz Jan Gałęcki na 1 rok więzienia.

Od wyroku tego zarówno skazani, jak i prokurator zapowiedzieli apelację. W poniedziałek Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał apelację pod względem formalnym. Publikacja wyroku nastąpi w środę, 8 bm. o godz. 11 w Sądzie Apelacyjnym.

Zderzenie się w powietrzu

Nowy Jork (Tel. wł.). W czasie popisów na lotnisku Redbank w stanie New Jersey nastąpiło zderzenie dwóch samolotów, wskutek czego oba aparaty runęły ze znacznej wysokości na ziemię, rozbijając się doszczętnie.

Z pod gruzów wyciągnięto zwłoki pasażerów i obu lotników razem 7 osób. Trzech dalszych pasażerów odniosło ciężkie obrażenia, walczą oni w klinice ze śmiercią.

Tajfun w Annamie

Londyn (Tel. wł.) Nad wybrzeżem Annamu przeszedł ostatnio silny tajfun, który wyrządził nieobliczalne szkody w materiale, a zwłaszcza wśród rybaków. Dotąd 30 osób poniosło śmierć w czasie orkanu. (Annam, królestwo na półwyspie indochińskim w Azji południowo-wschodniej — red.)

Walka

z traktatem wersalskim

Berlin (PAT.) Ostatnia niedziela przed wyborami upłynęła pod znakiem wzmożonej akcji propagandowej, prowadzonej w całej Rzeszy przez partię nar.-soc. pod hasłem walki o równoprawienie Niemiec i o zniesienie traktatu wersalskiego.

Hitlerowska propaganda

Bruksela (PAT.) W związku z ruchem hitlerowskim w Belgji i Holandji prasa miejscowa podaje rewelacyjne wiadomości stwierdzając, że

Związek Młodych Narodowców

Lekcja kursu kandydatów odbędzie się we wtorek, dnia 7 bm. o godzinie 8 wieczorem w sali Stronnictwa Narodowego. Wygłoszony zostanie referat n. t. „Mniejszości Narodowe w Polsce”. Ze względu na ostatnie lekcje kursu obecność wszystkich kandydatów obowiązkowa.

Co jest z paktem czterech...

Zupa, którą razem warzyli, lecz której żaden z nich jeść nie chce.

Z Klubu Narodowego

W sobotę przed południem odbyło się posiedzenie parlamentarnego Klubu Narodowego, na którym prezes prof. Rybarski przedstawił sytuację polityczną w związku ze zwołaniem sesji izb ustawodawczych. Nad referatem przeprowadził klub dłuższą dyskusję, po czym omawiano sprawę wyborów samorządowych.

Obawy Ojca św. o religję w Niemczech

Miasto Watykańskie (KAP) „Osservatore Romano” donosi, że w tych dniach Ojciec św. przyjął w sali konsystorskiej Watykanu delegację zjednoczenia katolickich stowarzyszeń młodzieży męskiej z Düsseldorfu pod przewodnictwem księży Wolкера i Hartmanna oraz prezesa Steinera.

W przemówieniu do delegacji papież powitał młodych katolików niemieckich „w tej godzinie tak doniosłej pod względem historycznym dla Niemiec, która jednak jest również bardzo ciężką godziną”. „Zrozumieli oni (młodzi katolicy niemieccy) — mówił papież — naszą myśl aż do głębi („fino al fondo). Jesteśmy optymistami z temperamentu i woli i dlatego — bez względu na to, jak ciężka jest ta godzina — musimy powiedzieć, że nie jest ona bez nadziei na przyszłość. Przyszłość spoczywa w rękach Boga. Byłoby o wiele gorzej, gdybyśmy my, ludzie musieli kształtować i trzymać przyszłość w swoich rękach. Dlatego musimy żywić nadzieję, ale i ta nadzieja nie wyklucza bynajmniej niebezpieczeństw”.

W dalszym ciągu papież oświadczył, że bardzo się zaniepokoił i jest w wielkiej trosce o młodzież niemiecką, a także w bojaźni o religię w Niemczech. („In ansia anche per la religione in Germania”). Przemówienie swoje Ojciec św. zakończył wezwaniem do czynnej czujności.

Duchowe pokrewieństwo między Hitlerem a Lutrem

Omawiając w artykule p. t. „Dzień Wittenbergu” sprawę zapowiedzianej 450 rocznicy śmierci Lutra, hitlerowski „Tag” z 31 ub. m. pisze: „Czy ten jubileusz przyniesie zwrot narodu do Lutra i jego dzieła?” Kwestja ta dziś jeszcze jest nadzieją. W podobieństwie teraźniejszości z okresem z przed czterystu lat tkwi uzasadnienie, dlaczego Luter czczony jest dziś jako wzór niemieckiego człowieka i jako rewolucyjny bojownik niemieckiej narodowości. To a nie co innego jest dziś dla wielu żywotne. Mówi się o wewnętrznym pokrewieństwie między Lutrem a Hitlerem. Zawsze było misją wielkiego człowieka spełniać tęsknotę swego narodu, która w ciszy w nim drzemie. On czuje tajemnicę swojej własnej tęsknoty a naród w nim odnajduje ponownie swą jaźń. Tak to minister wyznań Rust wskazał niedawno w czasie tygodnia ku czci Lutra w Eisleben na duchowe pokrewieństwo między wodzem dzisiejszych Niemiec a herosem niemieckiego narodu przed czterema wiekami”.

Prezes ministrów pruskich Goering wygłosił w tych dniach szereg mów przedwyborczych na wielkich zgromadzeniach publicznych w miastach nad-

Pg 5 355-62,477

Berlin wypłacił tylko za miesiąc kwiecień hitlerowcom holenderskim 1 milion 200 tysięcy mk., a belgijskim 850 tys. na szerzenie w tych dwóch krajach separatyzmu. Z tego źródła przywódca hitlerowców belgijskich czerpie pieniądze na utrzymanie i umundurowanie swoich bojówek.

Panter w Londynie

Londyn (PAT.) Korespondent „Daily Telegraph”, Panter, który po 9-dniowym pobycie w więzieniu w Monachjum zmuszony był opuścić Niemcy w ciągu 48 godzin, przybył dzisiaj popołudniu do Londynu, witany serdecznie przez większe grono osób. Panter oświadczył, że o ile mu wiadomo, jedynym powodem aresztowania było jego sprawozdanie w „Daily Telegraph” o rewizji wojskowych szturmówek hitlerowskich w Kehlheim. Panter podkreślił, że władze nie uprzedziły korespondentów zagr., że nie wolno opisywać tej rewji.

Jaskółki pozostały?

Praga (Tel. wł.) W święto Wszystkich Świętych widziano w miejscowościach kąpielowych w Górnej i Dolnej Lipowej (Czechosłowacja — Red.) latające jaskółki, co wywołało wśród ludności niezwykle zdumienie. Lud przepowiada z tego zjawiska długą jesień, a późną zimę.

Szpiegostwo w Anglii

Wiedeń (Tel. wł.) Według doniesień z Londynu, wykryła policja angielska olbrzymią, hitlerowską centralę szpiegowską, której głównym zadaniem było szpiegowanie uciekinierów z Niemiec.

Również w Paryżu rozwijają agenci hitlerowscy wzmożoną działalność, uzyskawszy dostęp do wielu pism francuskich, uprawiających pod ich wpływem propagandę na rzecz Niemiec i Hitlera.

ON WAM ŚWIATŁO ZASŁANIA

Odpedźcie cień z przed Waszych oczu.

To jest cień prądożercy. Wcisną się on do Waszego domu wraz z każdą nabytą t. zw. „tanią” żarówką i kradnie połowę światła. Oszukał Was przekonywując o swej rzekomej taniości. Jest to kłamstwo, które wydobyliśmy na światło dzienne drogą próby fotometru. Fotometr dowiódł, że pełnowartościowe żarówki Philipsa dają Wam pełną wartość za Wasze pieniądze.

Fotometr posiada komórkę fotoelektryczną i jest przeznaczony do porównania zużycia prądu i wydajności światła dwóch dowolnych żarówek.

ŻARÓWKI PHILIPSA
CHRONIA WASZE OCZY-DEJA O WASZA KIESZEŃ

Miejskie komisje rewizyjne w nowej ustawie samorządowej

Mówi się tu i ówdzie, że wobec postanowień nowej ustawy niema pola do działania w samorządzie, bo obecnie burmistrz lub prezydent miasta zarządza sam sprawami miejskimi. Stwierdziliśmy już poprzednio, że o najważniejszych sprawach gospodarki miejskiej decyduje rada miejska i magistrat. Dziś wskazujemy na kontrolę działalności całego zarządu miasta, w czymkolwiek ręką on spoczywa.

Według postanowień nowej ustawy ustrojowej kontrola całej gospodarki miejskiej należy do rady miejskiej, która wybiera w tym celu komisję rewizyjną (art. 62-63); skład jej i bliższe zasady działania określa regulamin uchwalony przez radę i zatwierdzony przez władzę nadzorczą.

Komisja ta, zupełnie niezależna od zarządu i burmistrza, sprawuje „bezpośrednią kontrolę nad całokształtem i poszczególnymi kierunkami działalności miasta, zarówno w zakresie administracji, jak jego urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw pod względem prawidłowości i zgodności tej działalności z obowiązującymi przepisami, uchwałami rady oraz budżetem i zasadami oszczędności”.

Cała działalność w gospodarce komunalnej burmistrza (prezydenta) oraz wszystkich urzędników miejskich poddana jest zatem szczegółowej kontroli pod każdym względem przez członków komisji rewizyjnej, która ma „dostęp do kasy oraz do wszystkich ksiąg i dokumentów rachunkowych i kasowych w biurach zarządu oraz w zakładach i przedsiębiorstwach”. Rada może do tej komisji wybierać członków i z poza swego grona oraz może dobrać sobie **rzeczoznawców**. Komisja ma prawo rewizji przez cały rok, a burmistrz (prezydent) jest obowiązany stawiać sprawozdania komisji na porządku dziennym najbliższego posiedzenia rady.

Poza tem komisja bada roczne sprawozdania z wykonania budżetu, a jeśli rada miejska na podstawie takiego zbadania odmówi przyjęcia do wiadomości rocznego sprawozdania, lub na tle innych sprawozdań komisji rewizyjnej podniesie zarzuty przeciw zarządowi miasta, to prezydent miasta jest obowiązany niezwłocznie taką uchwałę przestać władzy nadzorczej, która winna zarządy te zbadać, wydać odpowiednie zarządzenia i zawiadomić o treści tych zarządzeń radę miejską.

Niech tylko członkowie komisji rewizyjnej pełnią należycie obowiązki, a z pewnością nie ujdzie ich kontroli żadna nieprawidłowość w zarządzie miejskim. Przełożony miasta, mający obecnie nieograniczone prawo decyzji w wielu sprawach, które dotychczas należały do kolegium magistratu, nie jest wyjęty z pod tej kontroli; każde jego uchybienie uchwałą rady czy zarządu, zasadam prawidłowej gospodarki i oszczędności, czy obowiązującym przepisom wyjdzie na jaw przy dokładnej kontroli i będzie on musiał usprawiedliwiać się tak przed samą radą, gdyż obowiązany jest na posiedzeniach rady dawać wyjaśnienia do sprawozdania komisji, jak i przed władzą nadzorczą.

Czynności komisji rewizyjnych są bardzo odpowiedzialne. Odpowiadać one winny w pierwszym rzędzie za wszelkie niewykryte nadużycia i nieoszczędną gospodarkę. A trzeba zaznaczyć, że niestety dotychczas kontrola ta — z małymi wyjątkami — wszędzie niedomagala. Fachowe komisje wykrywały w niektórych miastach nadużycia popełniane w kasach i biurach miejskich nieraz od szeregu lat, przez więcej niż jednego nieuczciwego urzędnika, przez całe ich zminy, a komisje rewizyjne nic przedtem nie wykryły. Ba, zdarzały się wypadki, że od lat wogóle nie prowadzono należytej rachunkowości — bo komisje rewizyjne były tylko na papierze. Takie stousunki nadal są niedopuszczalne. Ludność musi żądać należytej kontroli groza publicznego przez tych, którym tę kontrolę zleciła. Trzeba dobrać ludzi rzeczowych i uzdolnionych do powierzonej im czynności i trzeba pilnować, aby swe czynności spełniali, a jeśli tak nie jest, pociągać ich do moralnej odpowiedzialności i odwoływać z komisji rewizyjnej.

Trzeba też uchwalić regulamin komisji, o którym wyżej mowa, a gdyby były w tem trudności — bo ułożenie regulaminu takiego wymaga specjalizacji — wzór dadzą organizacje miast.

Tu jest pole do pracy, pod każdym względem pozytywnej i koniecznej, w tem leży sposób zapobiegania wszelkim nadużyciom, nieprawidłowościom i nieliczeniom się z uchwałami kolegjalnymi. Jest to też praca niezależna i odpowiednia w zupełności dla poważnych obywateli, dbających o dobro publiczne.

Na froncie wyborczym

Akcja wyborcza w Świeciu

Miasto Świecie wybierać będzie obecnie 16 radnych zamiast jak dotąd 24. Przewodniczącym głównej komisji wyborczej został mianowany dyr. gimnazjum dr. Kuchanhy Leon, zastępcą adw. Buczkowski Czesław, członkami: kupiec Lorkowski Maksymilian, dyr. Donarski Leon, kupiec Domachowski Fr. i dyr. Braun Hipolit. Miasto podzielono na 2 okręgi wyborcze. Pierwszy okręg wybiera 7 radnych, drugi 9. Przewodniczącym komisji okręgu I jest inż. Kukolewski Eugenjusz, okręgu drugiego naczelnik poczty Kamrowski Feliks.

Z dotychczasowych nastrojów przedwyborczych wynioskować można, iż

Uniemżliwione zebranie w Laskowicach

Z Świecia donoszą: W Laskowicach powiatu świeckiego, na sali p. Kuhnertowej miało się odbyć przedwyborcze zebranie narodowe członków zarządu wojewódzkiego i komisarzy wyborczych Stronnictwa Narodowego.

Przed zebraniem zjawila się u p. Kuhnertowej, oraz w innych lokalach

Z Nowego Miasta nad Wartą

Magistrat Nowego Miasta zabiegala usilnie o stworzenie jednej listy kompromisowej w wyborach do rady miejskiej, ale do tego nie doszło z powodu zachłanności partyjnej „sanacji”, która chciała większość mandatów zabrać

dla siebie. Wobec tego do wyborów staną 3 listy: narodowa, N. P. R. i „sanacyjna”. Mimo całego nacisku „sanacyjnego” narodowe społeczeństwo Nowego Miasta wierzy mocno w swe zwycięstwo.

główna walka wyborcza rozegra się między narodowcami a „sanacją”. Jak dotąd nie odbyło się jeszcze żadne zebranie w sprawie wyborów.

Wypada zaznaczyć, iż P. P. S. w Świeciu zupełnie upadła (przywódca jej Jeleń siedzi od pewnego czasu w areszcie śledczym, jako podejrzany o robotę komunistyczną), natomiast rozwija pewną działalność N. P. R.

Zapowiedziane jednak na dzień 2. b. m. zebranie przedwyborcze N. P. R., na które przybył poseł Reder, nie odbyło się wskutek zbyt słabej frekwencji.

O akcji Obozu Narodowego napiszemy niebawem.

w Laskowicach policja, w towarzystwie urzędnika skarbowego z Grudziądza, odradzając właścicielom lokali udzielenie ubikacji na odbyć się mające zebranie.

Zapowiedziane zebranie w Laskowicach wskutek tego odbyć się nie mogło

Wybory do rad gromadzkich w woj. łódzkim

Zebrań narodowe w pow. łęczyckim
Wyznaczone na dzień 4. 6. 7 i 8 b. m. wybory do rad gromadzkich na całym terenie pow. łęczyckiego spowodowały intensywną pracę Stronnictwa Narodowego, które rozesało swych prele-

gentów, celem wyjaśnienia społeczeństwu skomplikowanych przepisów nowej ustawy wyborczej.

W gminie Grabów Łęczycki Stronnictwo Narodowe urządziło zebranie we własnej sali, na którym

Czy wdział Pan już palto zimowe?

Zapewne już Pan korzysta z garderoby zimowej? A co z Pańskim samochodem? Czy zatroszczył się już Pan o odpowiednie jego smarowanie na zimę? Jeśli nie, to niech Pan to dziś jeszcze uskuteczni! Niech Pan nie czeka, aż będzie Pan zmuszony do zmiany oleju! Ruch pojazdów w porze zimowej stawia bardzo wysokie wymagania dla oleju! Stosowanie w tej porze pierwszego lepszego taniego oleju niepewnego pochodzenia i wątpliwej jakości może doprowadzić do niemiłych i kosztownych defektów.

Do osiągnięcia prawdziwie nienagannego i oszczędnego ruchu w zimie przyczyni się Mobiloil Arctic, który dzięki temu, że jest niewrażliwy na zimno i wytrzymały na ciężkie warunki pracy, wyprzedza inne oleje zimowe pod względem sprawności, jak i trwałości.

Należy kupować Mobiloil w oryginalnej zaplombowanej blaszance, która chroni najpewniej przed rozmyślną czy też mimowolną dostawą innego produktu.

Mobiloil
ZAREJ. MARKA OCHRONNA
VACUUM OIL COMPANY S. A.

Tg 549

przemawiał p. dr. Wł. Czapliński. Należy nadmienić, że sala należąca do Str. Nar. w os. Grabów okazała się za szczupłą dla pomieszczenia zgromadzonych, wskutek czego część słuchaczy pozostawała na dworze przy otwartych oknach, przez które mogli słuchać bardzo interesującego referatu, wygłoszonego przez wyżej wspomnianego prelegenta.

W tym samym dniu, w gminach Dalików i Gostków odbyły się zebrania Str. Nar., na których przemawiał p. Stanisław Zasada, kawaler orderu „Virtuti Militari”. Przemówienie to przyjęto bardzo gorąco.

Dnia 4 b. m. odbyły się zebrania Str. Narodowego w gminach: Leąmierz, Tum, Topola i Witonia.

W dniu 5 b. m. odbyły się zebrania przedwyborcze Str. Nar. w następujących miejscowościach: osada Grabów, gdzie przemawiał pan Kwiatkowski z Łodzi, osada Piątek (przemawiał pan St. Zasada), gminy: Topola i Wilonia (przemawiał p. dr. Wł. Czapliński).

Bóle w żołądku, ściskanie w dołku, obstrukcje, gnicie w kiszkiach, gorycz w ustach, złe trawienie, bóle głowy, obłożony język i bładą cerą łatwo usunąć przez częste stosowanie wody gorzkiej **Franciszka-Józefa**, biorąc wieczorem przed udaniem się na spoczynek pełną szklankę takowej. Tg 550.

Rozpisanie wyborów w pow. piotrkowskim

W dniu 2 b. m. zostały rozpisane w powiecie piotrkowskim wybory do rad gromadzkich. Jak się dowiadujemy, odbędą się one już w tym tygodniu.

Na pierwszy ogień pójdzie gmina Golesze już we wtorek. Wybory mają trwać do końca tygodnia.

Wybory w pow. sieradzkim

Wybory do rad w gminach pow. sieradzkiego odbędą się w dniach 7-11 b. m.

Z Stronnictwa Narodowego

Zjazd mężów zaufania S. N. z pow. piotrkowskiego

W piątek 20. ub. m. w Piotrkowie w sali Str. Narodowego odbył się zjazd mężów zaufania Stronnictwa Narodowego z powiatu piotrkowskiego. Do licznie zebranych przemawiali pp.: poseł Karol Wierczak, W. Reszke, prezes Stronnictwa p. Łuczycki, p. Popowski i wielu innych.

Na zjeździe omówiono szereg różnych spraw oraz nową ustawę samorządową w związku z nadchodzącymi wyborami do rad gminnych i gromadzkich.

P. poseł Wierczak przywiózł ze sobą kilkadziesiąt egzemplarzy nowej ustawy, które zebrani rozchwytyli.

Robot telefoniczny

Zarząd telefonów w Wiedniu oddaje do dyspozycji „bononów aparat, który może być śmiało nazwany robotem telefonicznym; w razie nieobecności np. abonenta w domu, robot odpowiada za niego; daje sygnał umówiony, który oznacza, iż właściciela niema w domu, a następnie wydzwania godzinę, kiedy abonent wraca do domu.

Przeciw katarowi
działa **Forman**

ŻADAĆ W APTEKACH I SKŁ. AP.

Tg 548

1. b. m. obchodził gród Lecha uroczyste poświęcenie na cmentarzu św. Piotra pomnika ku czci 52 poległych powstańców. Uroczystości rozpoczęły się procesją pod przewodnictwem ks. biskupa Laubitz, w której wzięli udział, prócz społeczeństwa, korpus oficerski i kompania z sztandarem 09 p. p. Podniosłe kazanie na cmentarzu wygłosił powstaniec ks. dziekan Zabłocki, a poświęcenia dokonał ks. bisk. Laubitz. Uroczystości zakończono wspólnym odśpiewaniem „Boże coś Polskę”.

Pierwsze wysiłki, mające na celu uporządkowanie rozrzuczonych na cmentarzu św. Piotra grobów powstańców z roku 1918/19, pociągnęły za sobą zgrupowanie wszystkich grobów w jednym miejscu. Przeprowadzono ekshumację i złożono szczątki powstańców w pięciu grupach w kole o średnicy 33 m. W roku 1924 „Powstańcy i Wojaacy” uchwalili utrzymać i upiększyć groby oraz postawić pomnik. Pierwsze fundusze zebrano w sierpniu 1925 r. i w miarę zwiększających się wpływów postawiono kolejno 52 nagrobki z piaskowca z odpowiednimi napisami, ogólnym kosztem około 5000 zł. Z dalszych zebranych funduszy wybudowano pomnik dłuta artystów pp. Trieblera i Dajewskiego z Bydgoszczy. Na pomniku tym ciąży jeszcze dług w wysokości około 5000 złotych. Komitet budowy liczy na ofarność społeczeństwa, które jak dotąd nie odmawiało swej pomocy finansowej. (br.)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Poniedziałek, 6 listopada 1933.
Słońce: wschód 6.56 — zachód 16.16 —
długie dnia 9 godzin 20 min
Księżyc: wschód 18.14 — zachód 11.37 —
przed ostatnią kwadrą
Stan pogody według sprostżeń Instytutu
Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano. Temp.
ratura powietrza umiarkowana plus
3 st. Cels. — Pochmurno. — Wiatr:
wschodni. Ciśnienie atmosferyczne
umiarkowane 753 mm — W ubiegłej
dobie temperatura najwyższa plus
8 st. C. najniższa plus 3 st. C.
Poziom wody w Warcie według notowań
Państwowego Zarządu Wodnego:
wczoraj — 0.13 m. dziś — 0.10 m.
Kal. rzek: Leonard W. Feliks — jutro Ni-
kander i Karyna Engelbert M.
Kal. słow: Wszechwład — jutro Zytomir.

Z POZNANIA

— **Kradzieże i włamania.** Ze składnicy spedycyjnej p. Chrzastowskiego na Grochowych Łąkach skradziono bieliznę stołową, damską i biżuterię złożone tam przez p. dr. Chrzastowskiego z Szamotuł. Na ul. Główniej 68 włamano się do spółdzielni „Zgoda”. Łupem włamywaczy padły artykuły spożywcze, zapalki wyroby tytoniowe, konfitury i owoce suszone wartości ca. 1000 zł. — Na dworcu towarowym ujawniono w składnicach firmy Darpus i Werner (Pl. Wolności 18) systematyczne kradzieże worków i pszenicy. Według doniesienia, złożonego w policji przez p. Stefana Różalskiego (ul. Łukaszczyka 4) straty wynoszą przeszło 1000 zł. Na terenie robot ziemnych prowadzonych przez miasto między ul. Lwowską a Krakowską w pobliżu Deba, skradziono kilka metrów szyn kolejowych — Z mieszkania p. Edmunda Inierowicza na Al. Hetmańskiej 2 skradli niewyśledzeni włamywacze odzież męską i damską, pościelę, bieliznę i sztukę płótna wartości 2000 zł. — Przy Al. Marcinkowskiego 12 nieznanymi sprawcy usiłowali dopuścić się kradzieży z włamaniem w składzie papieru p. Wł. Kotonowicza, zostali jednak spłoszeni. — Przy ul. Stromej 26 włamano się do mieszkania p. Tad. Cieslewicza i skradziono futro wartości 500 zł. — W nocy na niedzielę włamano się do biur Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy przy ul. Stefana Czarnieckiego. Włamywacze znaleźli tylko bony na węgiel. — Kronika policyjna w dwóch dniach notuje 29 doniesień o kradzieżach. (kl.)

— **Aresztowania.** Za kradzież składową ujęto Andrzeja Górniaczka (ul. Jeżycka 38). — Za kradzież 32 zł gotówki u karczmy Stefana Kurpa (Gen. Umińskiego 17) ujęto Antoniego Pokrywkę (Z. Brama Warszawska 9) i Adama Stefana (Droga Debińska 1). — Jako podejrzanych o kradzież z włamaniem dokonaną u p. Zygmunta Kwiatkowskiego przy ul. Łąkowej 4b ujęto Tadeusza Małewskiego (Św. Marcina 15). — Za grę w trzy blaszki na Błoniach Wildeckich aresztowano Zygmunta Piątka (ul. Gen. Kosin. skiego 10). — W związku z ostrzeżeniem na ulicy Tadeusza Kozaneckiego (ul. Spokojna 18) ujęła policja Jana Tomaszowskiego (Spokojna 25) jako sprawcę ostrzeżenia. (kl.)

— **Czyja rzeczka?** W komisariacie III przechowywane się paczka znaleziona na Wielkich Garbarach, w której są sznurki, szczytki i artykuły galanterii. (kl.)

— **Zderzenie tramwaju z wozem.** Na ul. Dąbrowskiego przy rogu ul. Zdrójki zderzył się tramwaj linii 7 z wozem Mieczarni Poznańskiej. Przy wozie tramwajowym rozbity został reflektor i szyna U wozu złamane zostały dźwiele i okalczony został koł. Woznicą był Tomasz Nowak (ul. Kilińskiego 3). (kl.)

— **Napady rabunkowe.** Na ul. Mała kościelnej w Lesznie, nieznanymi osobnikami napadł przechodzącą ulicą p. Marię Głuszczakównę z Leszna. Napastnik wyrwał p. Głuszczakównie torbę damską z zawartością 50 zł. Księżniczka oszczędnością P. K. O. na 50 zł i dowód osobisty poczem zbiegł niepoznany.

Na drodze między Kaźmierzowem a Kocewką w powiecie szubińskim napadnięto 32-letnią Herte Joop z Kaźmierzowa. Jako sprawcę napadu ujęto Bronisława Płaszczkę z Werceniki, który po napadzie zbiegł i ukrył się przed władzami. (kl.)

— **Pod kołami pociągu.** Z pociągu towarowego w Ostrzeszowie, wyskoczył w biegu 11-letni Stanisław Pisula z Ostrzeszowa. Chłopiec wpadł pod koła pociągu i odniósł tak ciężkie obrażenia, że w stanie groźnym musiano go przewieźć do szpitala. (kl.)

— **Znaleziony węgiel.** Jednej z ubornych na ul. Potworowskiego znaleziono około 12 centnarów węgla pochodzącego z kradzieży. Węgiel oddawiono do składnicy kołowej. (kl.)

— **Znalezienie zwłok.** W rowie przydrożnym w pobliżu Kłecka znaleziono zwłoki noworodka płci żeńskiej, która przewieziono do kostnicy szpitala w Gnieźnie. (kl.)

— **Z targu.** Dnia 6 b. m. na placu Sapińskiego placono:
Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3.00—3.40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3.40—3.80 zł; 1 kg twarogu 0.80—0.80 zł; za litr śmietany 1.10—1.70 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 1.50—1.60 zł;

Niezwykła rewja kobiecych fryzur

Konkurs ondulacyjny w poznańskim Domu Rzemieślniczym

Niezwykły konkurs odbył się w sali Domu Rzemieślniczego, która zamieniła się doraźnie na wielki salon fryzjerski, z 40 fotelami fryzjerskimi, z lustrami i z całym bagażem fryzjersko-ondulacyjnym. Chodziło o palmę pierwszeństwa w czesaniu pań. Konkurs zorganizował Klub Fryzjerów Damskich w Poznaniu z okazji piątej rocznicy swego istnienia. O palmę pierwszeństwa ubiegali się fryzjerzy damscy, wśród nich kilka pań.

Na otwarciu konkursu przemówił imieniem komitetu organizacyjnego p. Przasada. Wśród gości zauważono m. in. naczelnika wydziału dla szkół zawodowych przy kuratorjum, p. Dybczyńskiego dyrektora Szkoły Doksztalującej Rzemieślniczej, p. Stillera, wiceprezesa Tow. Młodych Przemysłowców, p. red. Adama Piotrowskiego. W skład jury wchodził pp.: Denis z Warszawy, Malinowski z Gniezna i Caliński z Zbąszczyzny oraz Hurnik, Kolendowicz i Muszyński z Poznania.

W konkursie wykonano ogółem 76 fryzur w ondulacji wodnej i żelazkowej. Warunków konkursu przestrzegano specjalna komisja, a poszczególne fryzury wytrzymać musiały ocenę wszechwładnej jury. Z uznaniem patrzono na cierpliwość pań — modele współdziałających ambitnie z fryzjerami w zdobywaniu zwycięstwa. Po 5 godzinach znoej pracy konkurs zakończył się rewją. Przy dźwiękach poloneza defilowały wśród burzy oklasków pary w kostjumach i fryzurach historycznych, przypominających czasy Ludwika XVI. Fryzury do poloneza wykonał własnoręcznie mistrz polski

w czesaniu pań p. Czesław Witkowski. Kilka modeli historycznych i fantazyjnych, a m. in. sztucznie oświetlona fryzura balowa, były dziełem pp. Cieślińskich, z którymi współdziałał p. Alejski, prezes wydziału fryzjerskiego przy Tow. Młodych Przemysłowców. Rozentuzjowana publiczność nie szczędziła oklasków dla pomysłowych wykonawców tych naprawdę artystycznych fryzur.

W rezultacie konkursu tytuł mistrza w czesaniu pań na miasto Poznań zdobył p. Antoni Chojnacki, zdobywając równocześnie I nagrodę za fryzurę w ondulacji wodnej i III w ondulacji żelazkowej. W ondulacji wodnej II nagrodę zdobył p. Zenon Moskowiak, III p. Marciniak, IV p. Olejniczak, V p. Matysiakówna. Dyplomy otrzymali: pp. Budny, Szymkowiak, Słowicka, Cieszyński i Siejak. W ondulacji żelazkowej: I nagrodę zdobyła p. Domagałowa, II p. Moskowiak, III p. A. Chojnacki, IV p. Siejak, V p. Marciniak. Dyplomy otrzymali: pp. Olejniczak, Ratajczak, Tietz, Budny, Słowicka, Kasprzycki, Matysiakówna, Szymkowiak, Zóttak, Zamlara, Jokieli i Gemza.

Równocześnie z popisami odbyła się wystawa aparatów i prac fryzjerskich z ramienia wydziału Tow. Młodych Przemysłowców ciekawą kolekcję prac perukarskich wystawił p. Alejski, niemiecki ciekawy był aparat do trwałej ondulacji, wystawiony przez p. Seweryna Ratajczaka, oraz własnego pomysłu także aparat, wystawiony przez p. Zaworskiego z Katowic. (kl.)

Konkurs na pracę naukową z dziedziny oszczędności

Zarząd Koła Naukowego Tow. Stud. i Dypl. W. S. H. w Poznaniu ogłasza konkurs na pracę naukową z dziedziny oszczędności. Konkurs jest dostępny dla studentów (ek) oraz dyplomowanych W. S. H. w Poznaniu, członków Koła Naukowego; objętość prac zakreśla się na maximum 25 stron pisma maszynowego, formatu kancelaryjnego; czas składania prac upływa 20 stycznia 1934 r.; zgłoszone mają być prace nigdzie dotąd nie publikowane; prace winny być przepisane na maszynie i zaopatrzone podpisem i podaniem dokładnego adresu autora i nr. legitymacji Koła N.

Prace należy kierować pod adresem Koła Naukowego Tow. Stud. i Dypl. W. S. H. w Poznaniu, ul. Waly Zygim. Starego 2/3 p. 117.

Tematy prac:

Kapitalizacja wewnętrzna, a rola Komunalnych Kas Oszczędności, Znaczenie działalności kredytowej Kas Oszczędności.

W skład sądu konkursowego wchodzi pp. prof. dr. A. Peretiatkiewicz —

jako przewodniczący, prof. Tadeusz Adamczewski, prof. dr. Edmund Piechocki, prof. Witold Skalski, prof. dr. Edward Taylor, prof. dr. Stefan Zaleski — członkowie.

Dla najlepszych prac wyznaczone są trzy nagrody: pierwsza ufundowana przez Komunalną Kasę Oszczędności m. Poznania druga i trzecia przez Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu w wysokości 150 zł, 100 zł, 50 zł.

Sądowi konkursowemu zastrzega się prawo odmiennego rozdziału nagród i ewentualnie przyznanie tylko wyróżnień. Stosowne nagrody pieniężne dla prac konkursowych ustali sąd konkursowy.

Zarząd Koła zastrzega sobie prawo drukowania prac nagrodzonych jak i nienagrodzonych. Złożone prace przechodzą na własność Koła Naukowego Tow. Stud. i Dypl. W. S. H. w Poznaniu.

Blizszych informacji udziela sekretarjat Koła Poznań, Waly Zygim. Starego 2/3 p. 117.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.50—1.90 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wędzony 1.00—2.00 zł; wędziny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; koziny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.30—1.60 zł; smalec 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.50 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; gęś 4.00—6.50 zł; para gołębi 1.00—1.20 zł; indyk 3.50 do 6.00 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 1.50 do 1.25 zł; zajac 2.50—3.25 zł; para kurczak 2.50—3.50 zł; bażant 1.80—2.00 zł.

Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 pececz pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; ziółka zielonej sałatki 3—10 gr; 1 kg rabarbaru 10—20 gr; pececz marchwi 10 do 15 gr; 1 kg pomidorów 40—60 gr; 1 kg fasolj 30—80 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.20—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; łasa 2.20—2.40 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg sardacza 3.00—4.00 zł; 1 kg karasa 1.80—2.00 zł; 1 kg węgorza 3.20—4.00 zł; 1 kg karpia 2.00—2.40 zł; za ryby śnięte placono 40—60 gr mniej; mendel raków 0.80 do 3.00 zł.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; borowików 1.00—2.00 zł; kurków 0.80—1.00 zł; pieczarek 0.60—0.80 zł; maślaków 2.00—5.00 gr; rzędów 1.60—2.40 zł; ziołonek 15—25 gr; podpieńców 30—40 gr; innych grzybów 40—80 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1.60—2.40 zł; 1 kg jabłek 40—60 gr; 1 kg

borówek (brzosznik) 1.00—1.20 zł; 1 kg gruszek 30—60 gr; 1 kg orzechów włoskich 2.40—3.00 zł; łaskowych 2.00 zł.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

Z POZNAŃSKIEGO

— **GEBICE.** (Przechwycenie złodzieja rowerowego). Na skutek doniesienia jednego z poszkodowanych, policja gebicka aresztowała 2 b.m. pewnego osobnika pochodzącego z Michała Kwiatkowskiego, pochodzącego rzekomo ze Strzelna Kwiatkowski ma na sumieniu kradzież kilku rowerów które następnie sprzedał do Kleczewa i Wilczyca.

— **JAROCIN.** (Przedstawienie.) Stowarzyszenie Serca Jezusowego urządziło 5 b.m. w sali Domu św. Józefa przedstawienie amatorskie p. t. „Orleto”. Czysty zysk przeznaczony na budowę ołtarza Najświętszego Serca Jezusowego w nowym kościele Chrystusa Króla.

(5 lecie.) Żeńska Tow. Gimnastyczne „Sokol” w Jarocinie obchodziło dnia 29 października pięciolecie swego istnienia. Na program uroczystości, która odbyła się w sali strzelniczej Bractwa Kurkowego, złożyły się akademja, przedstawienie amatorskie, podczas którego odegrano wesołą komedię p. t. „Pan poseł kominiarzem” oraz zabawa.

(Z sądu.) Przed sądem grodzkim w Jarocinie odpowiadał Przybyła, którego za zmyślone napady, wprowadzenie policji

KRONIKA TOWARZYSKA

Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji urządziło w środę, dnia 3. bm w „Adrij” dancing bridge Początek o godz. 9 wieczorem. Dochód przeznaczony na zubożającą inteligencję. zg. 20 364

w błąd i za pisanie anonimowych listów, uwłaczających policji i osobom prywatnym, skazano na łączną karę 2 tygodni aresztu, którą zawieszono na przeciąg 2 lat.

— **• NOWE MIASTO.** (Osobiste). — Asystent urzędu pocztowego w Nowemiejście p. Roman Kunitowski przeniesiony został na równorzędne stanowisko do Poznania a asystent p. Piotr Kapalski na takie stanowisko do Borku. Zastępstwo pełni p. Cecylja Szymańska z Nowogomiasta.

(Zatwierdzenie). W miejsce dotychczasowego zastępcy przelożonego obszaru dworskiego w Szyplowie p. Kazimierza Baranowskiego zatwierdzony został przez starostę powiatowego p. Leon Banaszyński, urzędnik maj. Szyplów.

— **• OSTROW.** (Dostojny gość.) W sobotę w godzinach popołudniowych przybył tu na krótko J. E. ks. Kardynał Prymas i był gościem u nowego proboszcza, ks. kan. Jarosza.

(Odsłonięcie pomnika.) W ub. niedzielę o godz. 14 na miejscu, gdzie dnia 25 września 1931 r. nastąpił tragiczny wypadek samochodowy, w którym zginął b. prezes rady ministrów od rządów przedmających, śp. Aleksander Skrzyński odbyło się poświęcenie skromnego pomnika. Pomnik z glazu polnego z tablicą pamiątkową stanął przy drodze, prowadzącej z Krotoszy do Ostrowa przed lasem na terenie gminy Łąkociny. Przemówił najpierw prezes Autoklubu p. R. Brykczynski i oddał pomnik wystawiony sumptem klubu w opiekę władz powiatowych. Aktu odsłonięcia pomnika dokonał następnie p. starosta dr. Ekkert z Ostrowa. W uroczystości wzięli udział oprócz władz państwowych, członkowie klubu i ludność okoliczna.

— **• RAWICZ.** (Osobiste.) Dawniejszy naczelnik Sokola Wildeckiego i powstańca roku 1918, Dzielnicza Zamek, stały abonent „Kuriera Poznańskiego”, p. Seweryn Rutkowski z żoną Władysława z Kamińskich, obchodzi 7 b.m. srebrne gody. Msza św. na intencję Jubilatów odprawiona zostanie w kościele parafjalnym w Rawiczu o godz. 10. (kl.)

— **• SREM.** (Osobiste.) Z powodu likwidacji inspektoratu szkolnego p. inspektor Szumowski został z dniem 1 b.m. przeniesiony do obwodowego inspektoratu w Chodzieży na stanowisko podinspektora na rejon obornicki.

(Tragiczny wypadek.) 11-letni chłopiec Władysław Józwiak, syn inwalidy Kaspra Józwiaka, w dniu 31 ub. m. nosił piasek na cmentarzu celem upiększenia grobów na dzień następny, czerpiąc go z pobliskiej piaskowni, położonej na terenie fabryki Surofosfat. Oddalwszy się z cmentarza pod wieczór nie wrócił więcej. Nie zastano go też w domu. Wszelkie poszukiwania z powodu ciemności okazały się daremne. Dopiero nazajutrz odnaleziono nieszczęśliwego chłopca w jednym z dołów piaskowni, przysypanego zupełnie piaskiem który w ilości około dwóch metrów sześciennych na niego się obsunął. Odkopano niestety tylko zimne i już zwłoki. Wypadek wywołał zrozumiałe poruszenie.

(Nowe pismo miejscowe.) Miejscowa „sanacja” przystąpiła do wydawania pisma pod tytułem „Przebieg śremski” wychodzącego dwa razy w tygodniu z drukarni p. Mikołajskiego. Wydawcą jest właściciel drukarni a jako redaktor odpowiedzialny podany jest dyrektor Kasy Chorych p. Miedzianowski. Mimo szumnych zapowiedzi pierwsze numery tego pisma, tak pod względem redakcyjnym, jak i technicznym, okazały się conajmniej mierną.

Narodowa część naszego społeczeństwa ustosunkowała się negatywnie do tego pisma którego zadaniem jest urabianie naiwnych na rzecz „sanacji”.

(Teatr Wielkopolski.) Teatr Wielkopolski pod dyr. p. Bolesława Brzezińskiego zapowiedział afiszami swój przyjazd do Sremu z arcywesołą operetką „Świntła i cienie Nowego Jorku”. Przedstawienie, które cieszyć się będzie z pewnością poparciem obywatelstwa odbedzie się w środę 8 b. m. o godz. 8 wieczorem na sali p. Salacińskiej.

— **• SWARZEDZ.** (Poświęcenie kaplicy-kostnicy.) W Dzień Zaduszny odbyło się poświęcenie wspaniale wybudowanej kaplicy-kostnicy którego to aktu dokonał ks. prob. Koźlik, poczem odprawił na została msza św. za dusze spoczywające na cmentarzu swarzędzkim. Kaplica stała dzięki wysiłkom parafjan, którzy a szczególnie p. Laniecki, fabrykant mebli stylowych, Magistrat m. Swarzędza i p. dziedzic Sarrazin — ofiarowali znaczne sumy.

(Z życia S. M. P.) Odbyło się tu zebranie S. M. P. w strzelnicy, które zajął ks. patron Walkowiak. Interesujący referat na temat „Taktyka nowoczesnej wojny lotniczej, morskiej i lądowej”, wygłosił p. major Kostecki.

— SZAMOTUŁY. (Z zebrania Tow. Kupców). Na ostatnim zebraniu Tow. Kupców wygłosił senior p. Antoni Graszewicz bardzo aktualny referat na temat racjonalnej reklamy. Po ożywionej dyskusji uchwalono urządzić konkurs dekoracji okien wystawowych.

— (Obniżka ceny prądu) Cena prądu elektrycznego do oświetlenia okien wystawowych począwszy od godz. 19 wynosi 45 groszy, zamiast dotychczasowych 70 gr.

— (Otrula się gazem świetlnym) W ub. środę znaleziono w mieszkaniu zwłoki 22 letniej Gertrudy Wilczewskiej po chodzącej z Wąbrzeźna. Przybyły lekarz stwierdził zatrucie gazem świetlnym.

— (Egzamin czeladniczy) Egzamin na czeladników rzeźniczych złożyli pp. Dominik Orzechowski, Franciszek Radzi, Stanisław Jasiński, Kazimierz Kuźma, Jan Szymanowski i Franciszek Grzechowiak.

— (Obchód Kościuszkowski) W ub. niedzielę tutejszy „Sokół” urządził w sali strzelniczej obchód Kościuszkowski. Słowo wstępne wygłosił prezes p. Jan Suja a okolicznościowy referat o Tadeuszu Kościuszcze p. prof. Hanysz.

— WRZEŚNIA. (Błąd drukarski) W notatce w „Kurjerze” z dnia 5 bm. zakradł się błąd drukarski który niniejszym prostujemy. Zamiast „Adw. Witkowiecki contra starosta Golas” powinno być: „Adw. Witkowiecki contra starosta Gallas”.

Z POMORZA

— TUCHOLA. (Wielka kradzież w magazynie bławatów) Nieznani sprawcy obrabowali nocą magazyn bławatów p. M. Chalkiewiczowej w Śliwicach. Łupem ich padły różn. towary na łączną sumę 3000 złotych.

— (Budowa szymbora „Tucholanin”) Miejsce seminarij nauczycielskie przy pomocy ofiarności tut. Kola L. O. P. P. oraz społeczeństwa wybudowało szymborec, któremu nadała nazwę „Tucholanin”.

— GRUDZIĄDZ. (Tajemniczy zgon staruszek) Gospodni Wiktorja Galińska zamieszkała przy ul. Groblowej, zmarła nagle w czasie nieobecności swych pracodawców. Nie jest wykluczone że G. która do ostatniej chwili czuła się najlepszym zdrowiem, popełniła samobójstwo.

— (Zbrodniczy zamach.) Na stacji kolejowej w Szarnosiu napadł 29-letni Lisewski swego ojczyma Józefa Bejgera z Lisnowa i oddał do niego cztery strzały z rewolweru, z których dwa trafiły p. B. w bok i rękę. Ciężko rannego przewieziono do szpitala powiatowego w Łasinie. Sprawca został następnego dnia ujęty i oddany w ręce sprawiedliwości. Czeka go sąd doraźny. L. dopuścił się zbrodniczego czynu na tle osobistych porachunków.

— (Kara za znechanie się nad dziećmi) Urzędnik kolejowy Józef Kwiatkowski i żona jego Bronisława odpowiadały przed sądem okręgowym za fizyczne i moralne znechanie się nad dziećmi z pierwszego małżeństwa Kwiatkowskiego 10-letnim Bronisławem i 16-letnią Anną. Macocha biła niemilostnie swych pasierbów, zamykała ich w piwnicy, kazała godzinami klęczeć na drobno potłuczonych węglach, morzyła ich głodem itp. Kwiatkowskiemu akt oskarżenia zarzucał że kazał małemu Bronkowi rozebrać się do naga, poczem bił go pałką gumową po głowie, plecach i nogach. — Po przesłuchaniu świadków sąd uznał Kwiatkowską winną i skazał ją na 8 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary przez lat pięć. Jej mąż został uwolniony albowiem sąd w świetle zeznań świadków nie dopatrywał się przekroczenia praw ojcowskich, wskazując jednakowoż na możliwość wdrożenia dochodzenia przeciw niemu ze skargi prywatnej.

Z BYDGOSZCZY

— Z Rady Miejskiej. Na porządku obrad czwartkowego posiedzenia Rady Miejskiej poza wymienionymi już poprzednio sprawami figuruje uchwała, dotycząca wzniesienia 15.000 zł z funduszu miejskich na koszty przeprowadzenia wyborów do Rady Miejskiej, oraz uchwalenia pokrycia niedoboru z roku 1932/33 wynikającego z przyjętych na poprzednim posiedzeniu Rady rozrachunków budżetowych za ten rok. Poza tem zatwierdzono ma być sprawa zwrotu przez Bibliotekę Polską placów przy ulicy Gdańskiej, przylegających do Lecznicy Miejskiej. Swego czasu miasto oddało Bibliotece Polskiej te place w zamian za wille i ogród prezydenta miasta przy Walech Jagiellońskich, z warunkiem jednak zabudowania w ciągu określonego czasu. Ponieważ Biblioteka Polska nie zabudowała tych placów i nie ma możliwości uczynić tego w latach najbliższych, miasto zażądało zwrotu.

— Niedzielny koncert recital prof. Felicy Pelickiej, zorganizowany przez Komitet Rodzielski przy bydgoskim gimnazjum humanistycznym w południe w Teatrze Miejskim zgromadził niestety niezbyt wielką ilość muzykalnej publiczności. Program koncertu składał się z dwóch części. W pierwszej usłyszeliśmy Sonatę Cis-moll Beethovena, Rapsodję G-moll Brahmsa oraz utwory Balakirewa, Mac Davelła, Albeniza i De Falla. Druga część poświęcona była Chopinowi.

— Wieczornica S. M. P. Naprzód. W sali kasyna kolejowego przy ulicy Zygmunta Augusta odbyła się w niedzielę 5 b. m. wieczornica SMP „Naprząd” przy parafii

Wojewódzki zjazd działaczy narodowych w Łodzi

Z Łodzi donosi (z): W niedzielę, 5. b. m. odbył się w Łodzi zjazd delegatów zarządów pow. Stronnictwa Narodowego woj. łódzkiego. W zjeździe wzięło udział zgórą stu delegatów z całego województwa. Sprawy organi-

zacyjne i przedwyborcze referował p. kapitan Grzegorzczak, poczem delegaci składali obszernie sprawozdania ze swych powiatów. Po żywej dyskusji w podniosłym nastroju zakończono obrady zjazdu.

Aresztowanie Młodych Narodowców w Łodzi

Z Łodzi donosi (z): W sobotę aresztowano grupę Młodych Narodowców, spacerującą na ul. Żeromskiego; aresztowani zostali: Wesołowska Irena, Urbanowicz Czesław, Rowiński Henryk, Hage Erwin, Plusa Eugenjusz,

Rybiłek Józef, Gidelski Maksymilian. Aresztowanych pod dowództwem kom. Brylaka odwieziono do urzędu śledczego, gdzie ich po specjalnym badaniu i spisaniu odpowiednich protokółów nad ranem zwolniono.

Zboczeniec przed sądem

Epilog tajemniczego mordu w parku w Kościanie

Z Kościana donosi (mk): Sąd okręgowy z Poznania na sesji wyjazdowej w Kościanie rozpatrywał sprawę mordercy robotnika Stanisława Dominiaka z Kościana, który w dniu 1 września b. r. udułił szalikiem w parku miejskim 20-letniego robotnika Jana Świecha z Kościana.

Rozprawie przewodniczył sędzia Kamiński z Leszna, a jako wotanci zasiadali sędziowie Ostrowski i Graeve z Poznania. Oskarżał asesora prokura-

tury Damm z Leszna.

Przewód sądowy wykazał, że Dominiak jest zboczeńcem. Morderca do zarzuconej mu winy się nie przyznał. Sąd po naradzie ogłosił wyrok, w którym uznał Dominiaka winnym spowodowania nieumyślnie śmierci i zasądził go na mocy art. 230 k. k. na 2 lata więzienia.

Obronę wniósł mec. Fischbach z Kościana, który zapowiedział apelację.

Samosąd nie popłaca

Z Piotrkowa donosi (sk): Aleksander Kauziński mieszkaniec wsi Marki gm. Wadlew, udał się z fuzją na pola wsi Wola Roźniatowska, aby nielegalnie upolować kilka kurapat. Dwaj pomysłowi młodzieńcy tej wsi Rudolf Preis i Józef Mamrot, którzy zobaczywszy kłusownika, postanowili skorzystać z okazji i coś na tem zaro-

bić. Rzucili się więc na kłusownika, bijąc go kamieniami i żelaznym pretem, poczem zabrali mu fuzję i zbiegli. Kauziński doznał skutkiem pobicia złamania kości łokciowej.

Cała ta sprawa oparła się o policję, a później o sąd okręgowy, który skazał Rudolfa Preisa na 1 rok więzienia, zaś Mamrota na 8 miesięcy.

Cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 6. 11. 1933 r.
Warunek: handel hurt ład. wag. dostawa bież. za 100 kg. w złotych:

Ceny tranzakcyjne: żyto 110 tonn par. Bydgoszcz 14.70—14.75, owies 355 tonn par. Bydgoszcz 13.85—13.95, mąka żytnia 10 tonn par. Bydgoszcz 22.50, makuch słonecznikowy 45 tonn par. Bydgoszcz 19.15.

Ceny orientacyjne: żyto bez zmiany, pszenica bez zmiany, jęczmień przemiałowy 13.00—13.25, owies 13.75—14.00.

Reszta notowań bez zmiany.
Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach, żyta 785 tonn pszenicy 192 tonn jęczmienia brow. 15 tonn, przem. 176 tonn owsa 225 tonn, maki żytniej 18 tonn, pszennej 15 tonn, otrąb pszennych 15 tonn, grochu Vikt 15 tonn, wyki 27 tonn, makuchów 35 tonn, ziemniaków jadalnych 585 tonn. Ogółem 2 641 tona.

Z ŁÓDZKIEGO

— KALISZ. (Dożywianie dzieci z kuchni Caritasu.) Już swoje piękne dzieło miłosierdzia Caritas rozpoczął. W ub. czwartek uruchomiono własną kuchnię, z której korzysta narazie 50 dzieci najbiedniejszych mieszkańców Kalisza. Gorąca strawa, dobrze i smacznie przyrządzona, daje dzieciom pokrzepienie i siły, a niejedną biedną rodzinę wybawia z troski, boć nie wszędzie stać na gotowane pożywienie. Sekcja rozdawnictwa Caritasu również niebawem przystąpi do wydawania deputatów żywnościowych, zwracając się do społeczeństwa o gorące poparcie jej zamierzeń i planów, przez łaskawe nadsyłanie artykułów żywnościowych, odzieży, bielizny obuwia i ofiar w gotówce do Sekretariatu, mieszczącego się w domu parafjalnym przy kościele św. Józefa. Zapisy biednych, jak i dalsze zapisy dzieci są prowadzone w Sekretariacie Caritasu.

— (Aresztowani w Blaszkach za zdemolowanie cukierni żydowskiej.) Za zdemolowanie w nocy z 1 na 2 bm. żydowskiej cukierni w Blaszkach, należącej do Icka Majera Goldmana, zostali aresztowani i osadzeni w areszcie śledczym w Kaliszu mieszkańcy Blaszek: Belkner Zygmunt, Ratajczak Jan i Krawczyk Leon.

— (Pożar w Kosmowie) Dnia 3 bm. o godz. 13 wybuchł pożar w zagrodzie Jana Tłokowskiego w kolonii Kosmów gminy Ceków. Spłonęły stodoła ze zbożem, dwie szopki, narzędzia rolnicze i 3 świnię. Straty wynoszą 3000 zł.

nr 6 360

— (W obronie pozostawienia Sądu Okręgowego w Kaliszu.) W dniu 4 b. m. pod przewodnictwem p. prezydenta Szarasa, odbyło się posiedzenie licznego grona osób ze wszystkich sfer m. Kalisza, w sprawie kursujących pogłosek na temat przeniesienia Sądu Okręgowego a raczej przyłączenia go do Sądu Okr. w Ostrowie Wlkp. Po dłuższej dyskusji uchwalono powołać specjalną komisję dla zebrania materiału i opracowania memoriału do władz odnośnie pozostawienia Sądu Okr. w Kaliszu. Do Komisji zostali wybrani pp.: prezydent m. Kalisza Szaras, adw. Szal, adw. Wróblewski, adw. Dąbrowski, rejent Bruśnicki, rej. Rudzki, inż. Lipski, poseł Jaźwiński, poseł Ulrych, radca Jankowski, Tadeusz Malanowski, Fajnkind.

— (Osobiste) W dniu 3 bm. bawili w Kaliszu prezes i prokurator Sądu Apelacyjnego w Poznaniu podobno w związku z zamierzonym przyłączeniem kaliskiego okręgu do Sądu Okr. w Ostrowie Wlkp.

— SIERADZ. (Pożegnanie inspektora szkolnego.) W ub. niedzielę odbył się wieczorek pożegnalny inspektora szkolnego, p. Wacława Piechockiego, urzędowego staraniem nauczycielstwa pow. sieradzkiego. Pan Piechocki po 12-letnim pobycie w Sieradzu na stanowisku insp. szk. wyjeżdża na takie stanowisko do Piotrkowa. Urzędowanie z siedzibą w Zdunskiej Woli objął nowy inspektor szkolny z Plocka, p. Adolf Bandas.

— (Powitanie kpt. Skarżyńskiego) W związku z przyjazdem kpt. Stanisława Skarżyńskiego do rodzinnego miasta Warty magistrat jako też społeczeństwo urządziło słynnemu lotnikowi owocyjne przyjęcie. Następnie wręczono bohater-skemu zdobywcy Atlantyku dyplom honorowego obywatela miasta Warty i przemianowano ul. Sieradzką na ul. kpt. Skarżyńskiego.

— TOMASZÓW MAZ. (Zebranie pracowników umysłowych) W Zw. Zaw. Pracowników Handlowych i Biurowych został wygłoszony referat n. t. „Prawa i obowiązki pracowników umysłowych, ubezpieczonych w ZUPU”. Referat wygłosił delegat „Unji” Zw. Zaw. Prac. Um. w Warszawie, p. St. Friederowicz.

— (Zaczadzenie.) Wskutek zbyt wczesnego zakręcenia pieca uległy zaczadzeniu 72 letnia Bąkowska oraz jej córka, zam. przy ul. Piaskowej 61. Przywołany lekarz, po zastosowaniu odpowiednich zabiegów zdolał przywrócić przytomność zaczadzoną.

Podoficerowie organizują się

W sali kasyna D. O. K. VII odbyło się w niedzielę zebranie konstytucyjne stowarzyszenia podoficer zawodowych w stanie spoczynku. Na intencję zebrania nabożeństwo w kościele garnizonowym odprawił dziekan wojsk polskich, ks. prałat Wilkans.

Obrady zebrania konstytucyjnego zagalł st. sierżant w st. sp. Władysław Królikowski. Przewodnictwo powierzono chorążemu p. Janowi Oleszakowi z Krotoszyńska; do prezydium weszli pp.: Gościniak i Bogier, oraz p. Grausz, jako sekretarz. Referat na temat: „Rola podoficera zawodowego w służbie czynnej, jego stosunek do armii i stanowisko społeczne po przejściu w stan spoczynku”, wygłosił p. J. Czerepaniak st. sierżant w st. sp. Dalszy ciąg obrad, które przeciągnęły się do wieczora, wypełniła dyskusja nad statutem i budżetem. W rezultacie przyjęto uchwałę zawiązania stowarzyszenia, dokonano wyboru zarządu wojewódzkiego i zarządu oddziału poznańskiego. (kl)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Pezusowego: Ludwik Kapłon z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 688,80 zł.

Na biednych na „Wesołem Miasteczku”: Walerja Patykowa z podziękowaniem za wysłuchanie prośby 10 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 18 zł.

Na Ochronkę Dzieciątka Jezus na terenie P. W. K.: Włodzimierz Olszowski 5 zł; — A. N. 2 zł; razem 7 zł.

Zespoły pięściarskie „Sokola” i „Drużyna Błękitnych”, które walczyły w niedzielę w spotkaniu towarzyskim, wygranym przez pięściarzy sokolich w stosunku 9:7.

Z tajemnic naszego owłosienia

Siwizna. — Budowa włosa. — Płomieniste czupryny. — „Niezawodny” środek.

Używany zwłaszcza w utworach poetyckich zwrot — o głowach które „przez noc jedną pokryły się siwizną”, jest wprawdzie efektywny, lecz nie posiada żadnej naukowej podstawy; albowiem podobny fakt nigdy się nie zdarzył a to z tej prostej przyczyny. że... zdarzyć się nie mógł. Tak przynajmniej twierdzi uczonego angielskiego dr. Housemana, poświęcający się już od szeregu lat specjalnie studjom nad istotą włosów ludzkich i różne ciekawe rewelacje z tej dziedziny zawdzięczamy wspomnianemu badaczowi.

Każdy włos składa się z komórek, ułożonych w trzy równe pokłady i istota jego jest uzależniona od ilości i jakości pewnych substancji, mieszczących się w komórkach korzeniowych pod skórą. Niezdolność wytwarzania przez te ostatnie dostatecznej ilości barwnika, jest zdaniem prof. Housemana, pierwszym symptomem zanikania naszej siły żywotnej. Komórki rodzą wówczas wprawdzie jeszcze włosy, lecz nie są już dość silne, aby im nadać jakikolwiek kolor. Takie włosy cechuje martwość, podobnie jak pokrewne im tworzy rogowe u kończyn — paznokcie. To też siwe włosy zabarwiać można jedynie sposobem sztucznym.

Ciekawy fakt stwierdzony został odnośnie do osób o czuprynach „płomienistych”. Oto wśród pacjentów dwudziestu zakładów dla obłąkanych, nie trafił się ani jeden rudowłosy chory umysłowo. Poecie zaś dla osób pozbawionych mniej lub więcej owłosienia głowy niechaj będą twierdzenie uczonego angielskiego że kto posiada skłonność dołysienia, temu nie zagrażają — suchoty. Dalej na zasadzie danych statystycznych stwierdzono fakt, że blondynki, zwłaszcza jasne, nie są przerażone widokami możliwego staropaniństwa, natomiast osóbkę ciemnowłose zdradzają zdecydowaną wolę wstąpienia w związki małżeńskie. To ostatnie odnosi się także do kobiet rudych (przynajmniej w Anglii), a że potrafią one wolę swą w czyn zamienić, tego dowodem fakt, że na ogłoszenia umieszczone w kilku poczyt-

nych pismach stołecznych i prowincjonalnych, a ofiarujących solidną nagrodę za zgłoszenie się niezamężnych kobiet o mniej lub więcej miedzianych splotach w wieku ponad lat 40, nie otrzymano ani jednej odpowiedzi. Przy tej sposobności podaje dr. Houseman sposób „przygaszenia” zbyt ognistego koloru włosów. Recepta jest nader prosta: oto po każdym jedzeniu przez trzy tygodnie, należy polykać łyżkę dobrej oliwy.

Jak wiadomo włosy rosną najszybciej w lecie, a dzieje się to skutkiem działania ciepła słonecznego na pory skórne, przez które, pod postacią potu, wydostają się na zewnątrz różne jadowite substancje, tamujące normalny proces wegetacji. To też zauważono, że osoby pracujące dosłownie: „w pocie czoła”, posiadają gęste i bujne owłosienie.

Brwi, pełniące dziś funkcję poniekąd jedynie dekoracyjną, były kiedyś w całym słowa znaczeniu „krzaczaste” i miały za zadanie chronienie oczu przed światłem słonecznym oraz przed kroplami potu spływającego z czoła. To też nie bez słuszności twierdzą uczeni, że nasze dzisiejsze pokolenie „okularników” zawdzięcza swe krótkowidztwo w znacznej mierze stopniowemu zanikaniu brwi i co za tem idzie, zatruwaniu oczu przez czynniki zewnętrzne. Prawdę tę powinny zapisać sobie głęboko w pamięci nasze „modnisie” które „dla dekoracji” gołą sobie brwi nakreślają na ich miejscu kredką mniej lub więcej efektowne esy-floresy.

Na zakończenie niechaj nam będzie wolno do mnóstwa „niezawodnych” środków na porost włosów, dodać jeszcze jeden, sporządzony kilka tysięcy lat temu dla pewnej królowej egipskiej. Preparat ten składał się z psiej łapy kopyta oślego, ugotowanych w oleju z dodatkiem daktyli. Kto chce niech spróbuje, ale gwarancji za dobry skutek nie damy. Kr

Największy most na świecie

Największym z istniejących na świecie mostów będzie budujący się obecnie we Wschodniej Afryce most na Zambezji. Most ten będzie liczył 3,6 km długości. Coprawda znany wielki most w Hull-Cut w U. S. A. liczył 4 km długości, ale większa część jego przechodzi nie nad rzeką, lecz nad jarem górskim. Natomiast most na Zambezji ciągnie się na całej swej długości nad rzeką, co czyni żeń rekordowy wyczyn inżynierii.

Budowa mostu rozpoczęta została jeszcze w roku 1912; wojna wpłynęła na przerwanie pracy nad budową, a wrócono do niej w r. 1926. Nadzór sprawują inżynierowie i technicy Anglii, reszta personelu — tuzimcy; śmiertelność wśród robotników jest duża ze względu na wielkie upały i niezdrowy klimat.

Fundamenty mostowe opierają się na skalistym dnie rzeki, miejscami na głębokości 30 metrów. Konstrukcja mostu wymaga użycia 15 000 tonn stali i 16 milionów kilogramów różnych innych materiałów budowlanych. Koszt budowy gigantycznego mostu pokrywa rząd angielski, który spodziewa się, iż nowa arteria komunikacyjna wpłynie korzystnie na rozwój życia gospodarczego w koloniach południowo-afrykańskich. Dotychczas przez Zambezji przechodził jeden tylko niewielki most w pobliżu wodospadu Victoria. m.

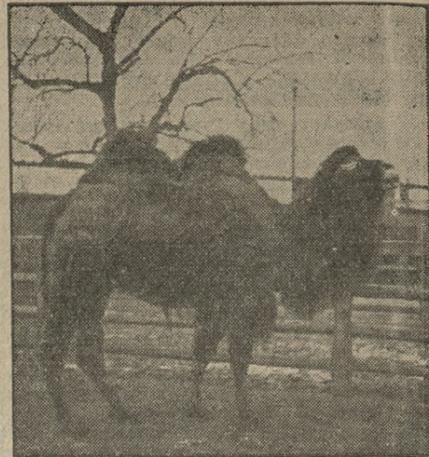
Jubileusz Mayne Reid'a

50 lat temu, 24 października 1883 r. umarł w Rosse, w Anglii, kapitan Mayne Reid, autor znanych na całym świecie powieści z przygodami Irlandczyka z pochodzenia. Mayne - Reid wyemigrował jako młodzieniec do Ameryki, pociągali go pręży, stopy, przygody. Dwanaście lat z rzędu wędrował po Meksyku, w Far Westcie polując na zwierzyne w towarzystwie czernonoskich, przeżywając istotnie większą część przygód, które potem opisywał w swoich powieściach. Literaturę zajął się Mayne - Reid dopiero po powrocie na stałe do kraju. Powieści jego zyskały wkrótce ogromny rozgłos, stały się niezwykle poczytne i popularne wśród młodzieży. Tłumaczone na wszystkie języki świata, powieści kapitana Mayne-Reid'a zdobyły sobie czytelników we wszystkich krajach.

Sztuczne serce

W akademii medycznej w Moskwie znany chirurg rosyjski, profesor Terebiński ogłosił referat o nowej technice operacyjnej w zastosowaniu do serca. Profesor Terebiński posługuje się przy operowaniu serca aparatem skonstruowanym przez chirurga Briuchanenko wyobrażającym i imitującym w dosłownym znaczeniu serce prawdziwe. Aparat Briuchanienki czyli „sztuczne serce” zostaje włączony w czasie operacji w system obiegu krwi i podtrzymuje automatycznie cyrkulację w czasie gdy serce naturalne nie funkcjonuje w czasie operacji.

W referacie swoim prof. Terebiński opisał drobiazgowo przebieg 18 operacji dokonanych przezeń na pacjentach — psach. Udało mu się w toku operacji poprawić i usunąć w organie sercowym skazy i wady które dotychczas, były nie dostępne dla interwencji chirurgicznej. Tak więc organiczna wada serca może być zdaniem prof. Terebińskiego usunięta drogą operacyjną, gdyż operacje przy zastosowaniu sztucznego serca będą mogły być stosowane bez ryzyka i na ludziach.

W poznańskim ogrodzie zoologicznym jest para wielbłądów dwugarbnych. Wielbłądy dwugarbne żyją w stepach kirgiskich. Tam są one zwierzętami domowymi, używa je się do noszenia ciężarów a także jako zwierzęta pociągowe. Karmią się roślinami i trawami i są bardzo niewybredne w doborze żywności. Osiągają wiek do 30 lat. (kl) Fot. K. Szczerkowski.

Chemergon?

Pr 5 551-44.135

Nowe sylwetki

Tego roku bardziej niż każdego innego raduje referenta mody zapowiedź nadchodzącego sezonu zimowego. Przyjemniej jest mówić o rzeczach jasnych, skrytykowanych, niż o tem, co jest mgliste i niewyraźne. Każda linja tegorocznej mody jest zdecydowana, każde hasło jednoznaczne. Niema rzeczy przesuwnych obliczonych li tylko na efekt, rzeczy pozbawionych wartości i głębszej treści. Zastanawiająca jest wprost ilość szczęśliwych hasel tak szczęśliwych że trudno jest zdecydować się na których się zatrzymać. Co wybrać? Między innymi jedno z hasel tegorocznej mody brzmi: synteza luksusu i prostoty. Kobieta powinna sprawiać wrażenie wysokiej smukłej i sylwetka jej nawet wtedy kiedy się nie porusza, powinna wyglądać jakby była w ruchu, dokładniej jakgdyby wiał na nią wiatr a ona opierała mu się. Małeńki, kapeluszek zlekka nasunięty na czoło, zda się szukać zwady, przeciwstawiać się czemuś, opierać... Lisi kolnierzy przylegają ciasno do szyi, jak drogocenna kolja nisko opadając na plecy. Kokardy bluzek wiążą się pod samą brodą i przytrzymują kolnierzyki, których końce rozchodzą się na ramiona, jakgdyby były za ciasne. Suknia wiernie modeluje kształty, podkreślając linję piersi i bioder. Kolana stanowią jakgdyby linję demarkacyjną pole fantazji zaczyna się poniżej kolan. Czy to kłoz, czy oddawna niewidziana falbana, czy staroświecka... halka tulowa widoczna poprzez rozcięty bok sukni, czy pompacyjny tren, wszystko to idzie od kolan w dół.

Co się tyczy sukien wieczorowych panie będą wyglądały jak posąg antyczny, nie będzie dawnych cięć szwów i t. p. pomocniczych linij, materiał będzie się drapał jak grecka tunika lub rzymska toga co przy modnych w tym roku aksamiatach i brokatach powinno wyglądać co najmniej imponująco. Szerokoskrzydłe capes balowe osłaniać będą tylko przód sukni, tworząc na karku rodzaj kapiszenu. Cielne.

Automatyczna garderoba

W Ameryce zainstalowano w kinach, restauracjach, hotelach, etc automatyczną garderobę. po wrzuceniu do otworu w automacie właściwej monety, otrzymuje się klucz od szafki, w której można złożyć wszystkie rzeczy na cały czas pożytu w danym lokalu. Tym samym kluczem otwiera się później szafkę.

Na powyższym zdjęciu widzimy dwie główne bohaterki sztuki „III piętro, drzwi 17” p. Sabinę Sawicką (Elżbieta) i p. Janinę Porębską (Marieta). P. Sawicka znana doskonale z Teatru Polskiego. P. Porębska jest nowością w Poznaniu. Przyszła z Torunia, gdzie była ulubienicą wszystkiej publiczności teatralnej. Pelen wdzięku „temperamentowego” podłotek zdobyła sobie serce przedewszystkiem jako Roxy, jako „Stephen”, jako „Galganek” Nicodemiego i kwiatarka w Pigmalionie.

Publiczność opuszcza obecnie widownie Teatru Polskiego dosłownie splakana. Splakana ze śmiechu. Ale bo też farsa Hennequina „On i jego sobowtór” jest tak warjacko wesola, że publiczność zaśmiewa się od początku do końca. Zagrana jest przyjętem w tępie tak szalonym, że widz wogóle nie dochodzi do przytomności z oszalałmającego na wesoło nastroju. Jest to pierwsza od wielu lat tak dobra, w tak dobrym tonie i tak wesola i świetnie zagrana farsa. Na zdjęciu widzimy p. Szuberta (reżysera) w roli kapitalnego dr. Ciołkosza i żonę jego p. Niedziałkowską, fanatyczną detektywkę.

Od dłuższego czasu w Teatrze Nowym przeżywa publiczność wraz z bohaterami niezwykle emocje. Kto zabił na „III piętrze, drzwi 17”? Poprzez wszystkie akty zagadka wywołuje coraz silniejsze napięcie. I dopiero ostatnia scena, przynosi najmniej spodziewane rozwiązanie. Zdjęcie przedstawia nam efektowną scenę z 1 aktu w klatce schodowej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Camera obscura

Niedola przemysłu autobusowego w Polsce — Motoryzacja kraju w Niemczech i w Polsce — Przymus w organizacjach gospodarczych — Nowy rodzaj handlu: giełda zaświadczeń kompensacyjnych

Niedawno temu odbył się w Warszawie zjazd delegatów przedsiębiorstw autobusowych, w którym udział wzięli przedstawiciele 11 województw. Obradowano nad fatalnym położeniem komunikacji autobusowej w Polsce oraz nad niebezpiecznymi skutkami, jakie pociągnie za sobą koncesjonowanie tejże komunikacji.

Liczni mówcy wskazywali, że z 1500 przedsiębiorstw autobusowych olbrzymia większość skazana jest na zagładę, bo nie otrzyma ani koncesji, ani jej nie będzie w stanie wykonać, gdyby ją nawet uzyskała. Zebranie wysunęło szereg postulatów, w szczególności domagało się pozostawienia odpowiedniej ilości przedsiębiorstw autobusowych na dotychczasowych prawach, po wejściu w życie dekretu o koncesjonowaniu komunikacji autobusowej. Wyrażono życzenie, aby w przyszłości można było użytkować autobusy, których nie można przerobić w myśl nowych przepisów, wymagających specjalnego typu karoserji.

Przedsiębiorstwa autobusowe cierpią pod skutkami złego stanu dróg w Polsce (podrażającego koszty eksploatacji), jęcząc pod nadmiernym ciężarem opłat i podatków, w dodatku są niepewne jutra, zagrożonego przez dekret koncesyjny.

Jeśli zważyć, że komunikacja autobusowa jest dziełem inicjatywy prywatnej, trudno przeoczyć fakt nieżyczliwego stosunku czynników miarodajnych do tejże inicjatywy.

Rygorystyczne traktowanie przedsiębiorstw autobusowych pociągnie za sobą dalszą demotoryzację kraju. Zamiast na gwałt powiększać ilość pojazdów mechanicznych, my ją pomniejszamy!

Niechaj nam przestroga będzie porównanie ilości pojazdów mechanicznych w Niemczech i w Polsce. Nasi sąsiedzi zachodni dysponują bogatym taborom mechanicznym, liczącym przeszło półtora miliona pojazdów mechanicznych. Natomiast Polska ma ich zaledwie trzydzieści tysięcy. 1500 000 i 30 000! Nie potrzebujemy wyciągać wniosków z tego porównania, bo aż nadto jest ono wymowne.

A więc: jest ostatni czas na opamiętanie! Budujmy drogi i przyczyniajmy się wszelkimi sposobami do motoryzacji kraju!

Rada ministrów zatwierdziła projekt nowelizacji prawa przemysłowego. Najważniejszą część noweli stanowią przepisy o związkach przymusowych.

Zawierają one następujące postanowienia:

1) Istniejące związki utworzone na podstawie ustawy o stowarzyszeniach, będą stopniowo przekształcane na związki przymusowe.

2) Trzech przedstawicieli danej branży będzie miało prawo utworzenia związku przymusowego.

3) Większość danej branży będzie mogła w każdej chwili uchwalić przymusowość.

4) Minister przemysłu i handlu będzie mógł rozwiązać każdy związek, który przeciwstawi się przymusowi.

Nowa ustawa pociągnie za sobą wprost nieobliczalne konsekwencje dla obecnych organizacji dobrowolnych, które będą musiały dostosować się do nowych przepisów dot. przymusowych związków branżowych.

Związek izb przemysłowo-handlowych wypowiedział w tym względzie opinię następującą:

Organizacje gospodarcze o tyle tylko mają rację bytu, jeśli powstają z własnej inicjatywy zainteresowanych i same określają zarówno swój zakres działania, jak i ustrój wewnętrzny. Nadanie stowarzyszeniom tego rodzaju charakteru przymusowego byłoby nie tylko niepożądane, ale wręcz szkodliwe, gdyż jedyną oficjalną reprezentacją przemysłu i handlu są izby p.h. Organizacje wolne, jak wskazuje dotychczasowa praktyka, pożyteczne i z wielką korzyścią dla stowarzyszonych współpracują z izbami, natomiast stowarzyszenia, powstałe z inicjatywy władz, względnie pozostające pod ich kontrolą i ograniczone w swym zakresie działania — straciłyby swój właściwy charakter.

W ostatnich czasach bardzo rozwinął się, szczególnie w Warszawie, handel zaświadczeniami kompensacyjnymi. Bardzo znaczną ilość pośredników — przeważnie Żydów — trudni się kupnem zaświadczeń od eksporterów i sprzedażą ich importerom, korzystającym na tej podstawie z ulgowej stawki celnej przy przywozie niektórych artykułów, np. owoców południowych itd. Niedawno temu cena zaświadczeń sięgała 125—130 proc. wartości, przyczem organizacje gospodarcze skarżyły się na ujemny wpływ pośredników, podbijających cenę.

Ostatnio jednak Związek Izby Przem.-Handl. wziął wspomnianych pośredników w obronę, twierdząc, że spełniają oni funkcję pożyteczną. Nie wnioskując o meritum sprawy, notujemy, że powstał i kwitnie nowy rodzaj handlu: handel zaświadczeniami kompensacyjnymi.

bankowego Ministerstwa Skarbu na koniec ubiegłego półrocza przeprowadzono konwersję już 58% emisji podlegającej konwersji, przekształcając 7-mio, 8-mio i 10-cio procentowe obligacje na 45%-owe w 34,1% ogólnej sumy, 5-procentowe w 63,6% sumy i 6-cio procentowe w 2,3% ogólnej sumy skonwertowanych. Skonwertowano również emisje w listach żytnich na złotowe. Ogółem wartość skonwertowanych papierów wynosi 438,6 milj. zł. wobec 1030,3 milj. zł. obiegających w dniu 30 czerwca r. b. Niewykorzystywane są jedynie dotychczas upoważnienia w zakresie konwersji zaległych rat.

(k) **Rechunek terenowy Banku Gospodarstwa Krajowego.** Przy Banku Gospodarstwa Krajowego utworzono w związku z akcją kredytowo-budowlaną specjalny rachunek terenowy, celem usystematyzowania i ułatwienia działalności państwa w dziedzinie terenowej i mieszkaniowej. Przeznaczony jest on na wydatki zwrotne, związane z parcelacją i przeprowadzeniem instalacji miejskich na terenach państwowych, odstąpionych na cele budowlano-mieszkaniowe, tudzież na zakup terenów nowych, potrzebnych do przeprowadzenia planowej polityki terenowej. Na rachunek ten składają się mają wpływy: a) ze sum ze sprzedaży i tymczasowej dzierżawy terenów państwowych wydzielonych na cele budowlano-mieszkaniowe, b) ze sum zwrotnych, udzielanych ze specjalnego rachunku terenowego na urządzenie terenów, c) z dotacji skarbu państwa. Rozpatrywaniem spraw, związanych z administracją rachunku terenowego, zajmuje się specjalna komisja, w skład której wchodzi delegaci B. G. K., ministerstwa

Cóż znaczyłaby Pani uroda

pozbawiona czaru Jej młodzieńczej cery

Kobieta może mieć kształtną postać, posiadać piękne i eleganckie stroje, mimo to jednak brak jej będzie właściwego wdzięku — bez owej aksamiitnej cery, bez tego młodzieńczego uroku, jakie daje regularne stosowanie mydła Palmolive.

Mydło Palmolive jest wyrabiane z słynnych naturalnych olejków piękności — z olejków owoców oliwnych, palm i orzechów kokosowych. Miękką obfita piana uwalnia pory skóry łagodnie od wszelkich nieczystości, pozostawiając cerę piękną i delikatną.

Niech Pani używa mydła Palmolive nie tylko do twarzy, ale i do pielęgnowania ciała, a da ono skórze Pani ów powab i świeżość, które czynią kobietę ponętną do późnych lat.

Colgate-Palmolive, Sp. z o. o.

Kawałek 90 groszy

WYROB POLSKI

skarbu, ministerstwa spraw wewnętrznych, spraw wojskowych, rolnictwa i reform rolnych, Związku Miast Polskich i Związku Izby P. - H. Na pożyczki z rachunku terenowego dla przeprowadzenia na parcelowanych terenach ulic, komunikacji, kanalizacji i wodociągów, wydzielono około 5 milj. zł niezależnie od pożyczek z Funduszu Pracy. (l)

(k) **Nowy rekord miesięcznego obrotu portu gdyńskiego.** Ogólny obrót portu gdyńskiego za miesiąc październik r. b. osiągnął nienotowaną dotychczas cyfrę 623 306 tonn, z czego na obrót zamorski przypada 611 493 tonn, a na obrót przybrzeżny, łącznie z obrotem drogą wodną z wnętrzem kraju 14 843 tonn. Poprzedni rekord za miesiąc lipiec r. b. wynosił 608 803 7 tonn.

(k) **Rozpoczęcie działalności Syndykatu Eksportu Odzieży.** W wyniku decyzji p. ministra przemysłu i handlu, przyznającej członkom „Syndykatu Eksportu Odzieży, S-ki z o. o.” z siedzibą w Łodzi wyłączne prawo do korzystania z dopłat wyrównawczych przy eksporcie odzieży, organizacja ta z dniem 1-go listopada r. b. rozpoczęła swoją działalność. Kierownictwo Syndykatu objął p. prezes Wacław Lachert.

(k) **Poprawa położenia gospodarczego W. m. Gdańska.** Gdański Urząd Statystyczny ogłasza charakterystykę położenia gospodarczego W. Miasta w trzecim kwartale r. b., według której miały wystąpić silniejsze objawy poprawy sytuacji gospodarczej w przeciwieństwie do kwartału poprzedniego. Poprawa ta miała nastąpić dzięki ostatnim zarządzeniom senatu w dziedzinie gospodarczej.

(k) **Ruchoma wystawa prób i wzorów w krajach Bliskiego Wschodu.** Ekspert polski do krajów Bliskiego Wschodu ciągle jest jeszcze zbyt mały w stosunku do możliwości wywozowych, jakie Polska posiada. W związku z tem Państwowy Instytut Eksportowy podjął inicjatywę zorganizowania w tych krajach ruchomej wystawy prób i wzorów, która by dała możliwość wszechstronny obraz polskiej produkcji eksportowej. Wystawa ma być wysłana do Polski w początku stycznia 1934 r., najpierw do Egiptu, a następnie Palestyny, Iraku i Turcji. Omawiana impreza ma mieć przede wszystkim charakter handlowy obejmować na próby i wzory poszczególnych artykułów wraz z cenami c. i. f. porty Bliskiego Wschodu, a jednocześnie w zakresie poszczególnych artykułów muszą być ustalone warunki płatności terminy dostawy jak również przybliżone ilości towarów przeznaczonych do eksportu. Wszystkie firmy polskie zainteresowane wywozem swych produktów na rynek Bliskiego Wschodu winny zgłosić swój udział w wystawie, która spełniając rolę propagandy i reklamy polskich towarów przyczyni się przede wszystkim do wzmocnienia obrotów handlowych poszczególnych firm które wysła swe ekspozycje. O bliższe informacje w powyższej sprawie należy zwracać się do Państwowego Instytutu Eksportowego w Warszawie.

Z ZAGRANICY

(z) **Handel światowy w sierpniu r. b.** W sierpniu r. b. handel światowy zarówno po stronie importu, jak i eksportu wykazał zwiększenie w porównaniu z czerwcem i lipcem 1933 r. Mianowicie według obliczeń Ligi Narodów, import światowy

wyniósł w sierpniu — 973 miliony dolarów złotych, podczas gdy w czerwcu r. b. wyniósł 967, a w lipcu 955 milj. dol. zł. Eksport światowy wyniósł 888 milj. dol. zł. w lipcu 881, a w czerwcu również 888 milj. dol. zł. Przyjmując rok 1929 za podstawę obliczeń, otrzymamy, że handel w sierpniu r. b. stanowi 34% handlu światowego z roku 1929.

(z) **Niemcy zwiększają swą produkcję ropy naftowej.** Usiłowania Niemiec rozszerzenia własnej produkcji ropy naftowej przez głębsze wiercenia na terenie t. zw. Lueneburger Heide dają dodatnie wyniki. Podczas gdy kilka lat temu najgłębsze szyby nie przekraczały tar 600 metrów, obecnie wierci się do głębokości 1200 metrów. Jeden z takich szybów w okolicy Nienhagen pod Hanowerem należący do niemieckiego „Vacuum Oil” stał się w tych dniach produkcyjny z dzienną produkcją 50 tonn. Dwie rafinerie tego towarzystwa w Bremie i Harburgu przerabiają już od dłuższego czasu tylko niemiecką ropę w miejsce amerykańskiej którą dotychczas sprowadzały.

(z) **Z. S. R. R. ma osiągnąć samowystarczalność w zakresie bawełny.** Jeden z największych w świecie specjalistów w dziedzinie uprawy bawełny, kierownik stacji doświadczalnej na wyspie Trinidad, prof. Harland bawił ostatnio przez dłuższy czas w Z. S. R. R. celem udzielenia fachowych porad kierownikom sowieckich plantacji bawełny w Azerbejdżanie i w Azji środkowej. Prof. Harland oświadczył, że Z. S. R. R. jest na najlepszej drodze do osiągnięcia samowystarczalności w zakresie bawełny, ratunki zaś, hodowane w dolinie Fergany (Azja środkowa) określili jako najwyższe w świecie.

(z) **Ochrona celna w U. S. A.** Prezydent Roosevelt wydal pierwsze zarządzenia w dziedzinie ochrony celnej. Chodzi o te galerie wytwórczości amerykańskiej, w których import mógłby pokrzyżować plany prezydenta w kierunku realizacji kodeksów pracy. Na podstawie posiadanych pełnomocnictw upoważnił prezydent gen. Johnsona do przeprowadzenia badań i zalecenia komisji celnej tych zarządzeń, które okazałyby się niezbędne. Ewentualne zarządzenia celne mają być s'osowane z dalekoidącą ostrożnością w tych tylko wypadkach, w których okaże się, że konkurencja zagraniczna była w możności zwiększyć import do Ameryki z powodu niższych kosztów produkcji.

(z) **Ograniczenie przywozu zbóż do Belgji.** Począwszy od dnia 21 października r. b. przywóz zbóż do Belgji dozwolony jest jedynie za specjalnym zezwoleniem belgijskiego ministerstwa rolnictwa. W praktyce ograniczenia przywozowe stosowane są do pszenicy żyta i jęczmienia. Przy otrzymaniu zezwoleń importerzy belgijscy opłacają specjalną taksę, która wynosi 10 franków belgijskich od 100 kg. importowanych zbóż.

(z) **Nowe wynalazki w dziedzinie kolejnictwa.** Fabryki leningradzkie „Krasnyj Treugolnik”, „Krasnyj Putilowiec” i inne mają niebawem przystąpić do budowy próbnego „pociągu ku kowemu” wynałazku inż. Jarmolczuka. Jednocześnie w Moskwie rozpoczęto budowę eksperymentalnego toru dla „aero-pociągu” wynałazku inż. Waldnera. Teoretyczna szybkość tego pociągu bliższa jest na 300 klm na godzinę. Szybkość próbnego pociągów projektowana jest narazie na 90 klm. na godzinę.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Wzrost kredytów w Banku Polskim.** Bilans Banku Polskiego za ostatnią dekadę października wykazuje dalszy wzrost zapasu złota o przeszło 0,2 milj. zł do 474,0 milj. zł. Jednocześnie stan pieniędzy zagranicznych i dewiz powiększył się o 3,0 milj. zł do 86,3 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów wzrosła o 21,7 milj. zł do 821,9 milj. zł, przyczem pożyczki, zabezpieczone zastawami, zwiększyły się o 14,1 milj. zł do 87,0 milj. zł, a portfel wekslowy — o 8,9 milj. zł do 686,4 milj. zł, natomiast portfel biletów skarbowych zdyskontowanych obniżył się o 1,3 milj. zł do 48,5 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu zmniejszył się o 8,2 milj. zł do 41,0 milj. zł. Pozycja „inne aktywa” wzrosła o 3,9 milj. zł do 171,6 milj. zł, natomiast pozycja „inne pasywa” obniżyła się o 4,0 milj. zł do 322,1 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 36,5 milj. zł i wyniosły 178,7 milj. zł. Obieg biletów bankowych, wskutek wyżej ómówionych zmian na poszczególnych rachunkach, powiększył się o 61,2 milj. zł do sumy 1,046,4 miliony zł. Pokrycie złotem, wobec znacznego wzrostu obiegu biletów uległo zmniejszeniu, mianowicie z 43,06 proc. do 42,14 proc. przekraczając normę statutową o przeszło 12 punktów. Stopa dyskontowa — 5 proc., zastawowa — 6 proc.

(k) **Konwersja zobowiązań prywatnego kredytu długoterminowego.** Instytucje prywatnego kredytu długoterminowego są w trakcie przeprowadzenia konwersji wyemitowanych przez siebie listów zastawnych i obligacyjnych zgodnie z ustawą konwersyjną. Według danych komisariatu

Z działalności Zakładów Ubezpiecz. Prac. Umysł. w Poznaniu

Mając przed sobą sprawozdanie za rok 1932, postaramy się pokrótce omówić działalność Zakładu Ubezpiecz. Pracowników Umysłowych w Poznaniu. Składki na rzecz Z. U. P. U. bardzo poważnie obciążają tak poszczególnego pracownika, jak również wszystkie warsztaty pracy. Z samych województw poznańskiego i pomorskiego wpływa przeciętnie corocznie olbrzymia kwota od 12 do 15 milionów złotych we formie składek.

Zgodnie z ustawą, prowadzi Z. U. P. U. dwa zupełnie odrębne działy ubezpieczenia, mianowicie dział ubezpieczeń na wypadek niezdolności do pracy i starości, oraz dział na wypadek braku pracy.

Kryzys, przeżywany przez całe nasze społeczeństwo, nie pominął również Z. U. P. U. w Poznaniu, co najlepiej zilustruje fakt, że podczas gdy w końcu 1928 r. było zarejestrowanych i podlegających ubezpieczeniu 12.911 warsztatów z 44.907 pracownikami, to liczby te w końcu 1930 r. wynosiły 11.130 warsztatów z 48.213 pracownikami, a rok 1932 zamknięto z cyfrą 9.525 warsztatów pracy z 42.459 pracownikami.

Jak widzimy, cyfra ubezpieczonych pracowników wykazuje w stosunku do roku 1928 niewielki spadek, gdyż procentowo wynosi on 5,76 proc. Jeszcze raz prawie tak duży spadek okazuje się natomiast w przypisie składek, który w r. 1928 wyniósł 13.335.557,45 zł, w r. 1930 nawet 15.448.520,16 zł, a w r. 1932 tylko 11.989.692,59 zł, co wykazuje spadek o 10,40 proc. w stosunku do r. 1928. Ciekawym jednakże objawem jest fakt, że podczas gdy liczba warsztatów pracy w województwie poznańskim maleje, to wzrasta ona w województwie pomorskim.

Najlepszym jednak miernikiem wpływu kryzysu na poszczególne gałęzie naszego gospodarstwa narodowego jest zestawienie zaległości w składkach. I tak wyniosły one per 31 grudnia 1932 r. 8.306.791,68 zł, z czego największa kwota, bo 1.310.136,38 zł, przypadła na rolnictwo przy 1.632 ubezpieczonych warsztatach pracy. Na drugim miejscu znalazł się handel przy 3.538 ubezpieczonych warsztatach pracy.

Chcąc rzeczowo i sprawiedliwie omówić działalność Z. U. P. U., należy podkreślić, że w ściąganiu zaległości Z. U. P. U. w Poznaniu jest dość względnym i warsztatów pracy, które składki bieżące płać regularnie, spłacanie zaległości rozdziela na możliwie dogodnych warunkach i na długie raty. Do przymusowego ściągania składek np. przez licytację, dochodzi bardzo rzadko, i to tylko wobec płatników, nie wykazujących nawet dobrej woli.

Ogólne wydatki Z. U. P. U. w Poznaniu wyniosły w 1932 r. 10.153.879,03 zł, z czego 8.27.019,27 zł przypada na świadczenia, a mianowicie w dziale emerytalnym 2.892.766,20 zł i w dziale na wypadek braku pracy 5.384.253,07 zł. Porównując wydatki na świadczenia emerytalne, które w r. 1932 wyniosły 2.892.766,30 zł, z kwotą 2.380.913,73 zł, wydatkowaną na ten sam cel w r. 1931, widzimy wzrost o 511.852,47 zł.

Obserwowany w ostatnich dwóch latach wzrost świadczeń emerytalnych niewątpliwie ma swoją przyczynę w ogólnej koniunkturze gospodarczej. Pozbawieni zarobków pracownicy, nie mogąc znaleźć dla siebie pracy, szukają ratunku w świadczeniach emerytal-

nych, do których napewno nie rościliby pretensji, gdyby mogli utrzymywać siebie i swoją rodzinę z zarobków, osiągniętych z pracy. Nie ulega też wątpliwości, że bezrobocie i związane z tem obniżenie stopy życiowej pracowników wpływa niekorzystnie na organizm pozbawionego pracy ubezpieczonego i przyczynia się w dużej mierze do powstania niezdolności do pracy. Poza tem następuje w zakładach pracy, w związku z dużą podażą, selekcja pracowników; usuwa się bowiem pracowników starszych wiekiem, a pozostawia w ich miejsce młodych.

Ze świadczeń emerytalnych korzystało w roku 1932 ogółem 2.577 osób, a mianowicie: renty starcze otrzymywało 680 osób w kwocie 941.741,08 zł wobec czego na jednego renciście przeciętnie przypadło 1.384,91 zł rocznie; renty inwalidzkie pobrało 639 osób na 833.620,49 zł, czyli przeciętnie 1.304,57 zł rocznie na jedną osobę; renty wdowie 577 osób na 464.546,20 zł, czyli przeciętnie 805,10 zł rocznie na wdowę; renty sieroc 572 osoby na 162.793,20 zł, czyli przeciętnie 284,60 zł na jedną sierotę rocznie.

Ratując zdrowie pracowników i chroniąc ich przed przedczesnym inwalidztwem, Z. U. P. U. w Poznaniu zarządził leczenie w stosunku do 1.308 osób, z których 1.023 osoby korzystały z lecznictwa w uzdrowiskach, lecznicach i klinikach, a 285 osób przez przyznanie im sztucznego uzębienia. Wydatki na lecznictwo wyniosły ogółem 421.583,33 zł.

Według chorób, na pierwszym miejscu była gruźlica narządu oddechowego (29,9 proc.), potem choroby układu nerwowego (20,6 proc.), oraz choroby przemiany materji (12,9 proc.). Najmniejszy procent przypadła na choroby wewnętrzne i dróg moczowych (1,9 proc.) oraz na choroby kobiece (1,8 proc.). Według płci w stosunku do ogólnej ilości korzystających z lecznictwa zapobiegawczego w 1932 r. korzystało mężczyzn 34 proc., a kobiet 66 proc. 45 proc. ogółu leczonych mężczyzn oraz 62 proc. ogółu leczonych kobiet było w wieku od 21 do 30 lat, czyli w t. zw. kwiecie wieku.

Przeglądając koszty administracyjne, zauważymy, że koszty te (osobowe i rzeczowe) wyniosły 831.929,46 zł, przy czem wykazują one zniżkę w wysokości 77.000,57 zł w stosunku do roku 1931. Przykrym atoli jest fakt, że podczas gdy kosztem pracownika (obniżenie pensji) zaoszczędzono 83.785,38 zł, to dołożono z tego 6.784,81 zł w stosunku do 1931 roku jeszcze do kosztów rzeczowych, mimo że wszelkie wyroby, a więc i materiały piśmienne potaniały.

Poważny kryzys — co się odbiło szczególnie na doli bezrobotnego pracownika umysłowego przez pogorszenie świadczeń, udzielanych przez Z. U. P. U. — przechodził dział ubezpieczeń na wypadek braku pracy. Porównując wydatki ostatnich lat na świadczenia z powodu braku pracy, obserwujemy stały ich wzrost. Podczas gdy w r. 1929 wypłacono 725.262,27 zł, w roku 1930 — 2.287.649,73 zł, w r. 1931 już 4.334.615,22 zł, to w roku 1932 wydano 5.384.253,07 zł. Najsilniejszy wzrost wykazują lata 1929 i 1930, podczas gdy w r. 1932 uwidoczniło się już pewne zahamowanie, co specjalnie uwydatnia się przy porównaniu drugiego półrocza 1932 z pierwszym.

Najwięcej osób pobierało w r. 1932 zasiłki z powodu braku pracy w miesiącu kwietniu, gdyż 4.911 osób, a najmniej w grudniu — 3.222 osoby. Przeciętny zasiłek dla bezrobotnego, który jeszcze w roku 1931 wynosił 96,25 zł, spadł w roku 1932 do kwoty 71,14 zł. 70 proc. pobierających w r. 1932 zasiłki to osoby samotne. W kwietniu 1932 r. — w miesiącu najsilniejszego napięcia — było 3.298 osób samotnych, 1.057 osób z rodziną do 2 osób, i 556 osób z liczniejzmi rodzinami. Najwięcej osób z rodzinami pobierało zasiłki w lipcu, gdyż na 3.188 osób samotnych było 1.078 osób z rodzinami do 2 osób i 603 osoby z rodzinami liczniejzmi.

Pod względem zwalniania pracowników z pracy, na pierwszym miejscu stoi handel, na drugim urzędy państwowe, a na trzecim instytucje samorządowe i publiczno - prawne. Dochód działu na wypadek braku pracy wyniósł w 1932 r. 2.645.741,51 zł, co wraz z kapitałem pozostałym z lat poprzednich w wysokości 4.828.923,58 zł daje kwotę 7.474.669,09 zł. Ponieważ ogólne wydatki tegoż działu (zasiłki i koszty admin.) w 1932 r. wyniosły 5.709.238,14 zł, pozostała jeszcze nadwyżka w wysokości 1.765.426,95 zł, którą przelano na rok 1933. (P)

Plaga kupiectwa polskiego

Poruszana niejednokrotnie w prasie sprawa „łapactwa“, czyli nagabywania publiczności przez wystawników firm żydowskich, nie przestaje być aktualną, ponieważ mimo środków obronnych, podejmowanych przez czynniki miarodajne, nie udało się tej plagi z ulic naszych usunąć. Najmici żydowscy w dalszym ciągu uprawiają ów proceder nie tylko ze szkodą kupiectwa chrześcijańskiego, lecz i kupujących, którzy pod pozorem wykazywania rzekomo tanich źródeł zakupu wciągają do podejrzanych miejsc sprzedaży, gdzie zazwyczaj padają ofiarą oszustów. Te niskie metody walki konkurencyjnej, jeżeli w tym wypadku wogóle o konkurencji mówić można, przeszczone na grunt tutejszy z Nalewek, należy bezwzględnie wyplenić przez oddawanie „łapaczy“ w ręce policji. Tępic należy plagę łapactwa przez usuwanie faktorów żydowskich, a zakupy skutecznie bezpośrednio tylko w firmach chrześcijańskich, dokąd drogi wskazują godła Zw. Tow. Kupieckich w oknach wystawowych.

WIELKOPOLANIN.

APIASKI ŚMIETANKOWE

A. PIASECKI S. A. nr 6 078

Wyjaśnienie

Z komunikatu b. „Rozwoju“, zamieszczonego w „Kurjerze Pozn.“ z dn. 10 września rb., mogłoby wynikać, jakoby właściciel kamienicy przy ul. Pocztowej, p. dr. Grochowski, oddał mieszkanie Żydowi. Nowy lokator Leffel wykazał się świadectwem chrztu (podobno sfalszowanym), na podstawie którego p. dr. G. wynajął mu lokal. Sprawa tą zajęła się obecnie prokuratura. P. dr. Grochowski nie tylko Żydowi lokalu nie oddał, lecz na ogólną ilość 30 lokatorów usunął z domu swego za czasów polskich 21 rodzin żydowskich.

Inż. Godlewski, Jaworski, b. prezes „Rozwoju“, b. sekr.

Miliony blondynek nie mogą się myć!

Zapewne nie. Albo sądzi Pani, że miliony Amerykanek i obecnie także już tysiące blondynek w Polsce używają Stablond Shampoo, gdyby nie wiedziały, że dla delikatnej struktury naturalnych blond włosów jest on wprost niezbędny. Stablond nie tylko nie pozwała włosom ściemnieć, lecz przywraca już ściemniałym lub wypłwiałym blond włosom ich pierwotny, jasny, złocisty odcień. Nie zawiera żadnych barwników, ani henny, jest wolny od sody i wszystkich szkodliwych substancji. Proszę spróbować dziś jeszcze. Wszędzie do nabycia.

STABLOND

Specjalny shampoo dla blondynek
Wylączna sprzedaż na Polskę: E. Klapholz, Kraków, Zwierzyniecka 7.

nr 6 415

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Skreślony z listy lekarzy.

Zamieszkały w Warszawie dr. Jan Traczyński, członek Izby lekarskiej warszawsko - białostockiej, wyrokiem sądu okręgowego w Warszawie, zatwierdzonym przez warszawski sąd apelacyjny pozbawiony został prawa praktyki lekarskiej na przeciąg 5 lat za umożliwianie narkomanom używania środków odurzających. W związku z tem dr. Jan Traczyński skreślony został obecnie z listy członków Izby lekarskiej warszawsko - białostockiej.

Kłusownictwo w Tatrach.

Funkcjonariusze straży granicznej w Zakopanem, przeprowadzając dochodzenia w sprawie przemytu tytoniu z czeskiej strony, natrafili w gminie Murzasichle, położonej w okolicy Zakopanego na ślady kłusowników. U Franciszka Łukaszczyka w tejże gminie znaleziono podczas rewizji oprócz 80 paczek tytoniu pochodzenia czeskiego, karabin austriacki, parę rogów młodego rogowca, oraz 5 skór z ustrzelonych kozic tatrzańskich. Znalezionym karabinem Łukaszczyk uprawiał kłusownictwo na zwierzynę górską, podlegającą ochronie. Sprawę kłusownictwa przekazano do sądu grodzkiego w Nowym Targu.

Sześć miesięcy więzienia za oszustwo z wypożyczeniem dzienników.

Przed sądem w Jarosławiu odbyła się rozprawa karna o występku oszustwa przeciw Antoninie Kołczowej i Markowi Kołczowi, właścicielom kiosku gazet dla sprzedaży gazet. Wedle oskarżenia uprawiali oni karzodny proceder wypożyczenia powierzonych im w komis dzienników osobom trzecim za opłatą i wynagrodzeniem miesięcznym, które to wynagrodzenie zatrzymali dla siebie. Po przesłuchaniu szeregu świadków okazał się, że oskarżony Marek Kołcz nie zajmował się zupełnie interesami, a oszustwem przez wypożyczenie dopuszczał się żona jego Antonina Kołczowa.

Sąd wydał wyrok, mocą którego uznał Kołczową winną występku oszustwa z art. 269 i skazał ją za ten występku na 3 miesiące więzienia — oraz występku z art. 264, że celem osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie, wprowadzając wydawnictwa w błąd, doprowadziła je do niekorzystnego rozporządzenia swoim mieniem i skazał ją za ten występku na karę więzienia przez 6 miesięcy, przyczem orzekł łączną karę w wysokości 6 miesięcy więzienia. W motywach wyroku podniósł sąd, że działanie oskarżonej było w wysokim stopniu podstępne, a wykrycie karygodnego działania nastąpiło jedynie dzięki przypadkowi.

Specjalne przedstawienie „przebojowej“ operetki „Srebrny motyl“

dla Czytelników pisma naszego — Z występem gościnnym Maryli Korabianki i Zygmunta Tokarskiego

Dzielimy się z Czytelnikami pisma naszego wiadomością, iż udało się nam uzyskać dwa specjalne, nieodwołalnie ostatnie przedstawienia najwspanialszej i najaktualniejszej operetki pt. „Srebrny motyl“ wyłącznie dla przyjaciół naszych wydawnictw. Kierowaliśmy się myślą, aby w dobie dzisiejszego kryzysu najszerzym sferom naszych Czytelników ułatwić zobacze-

nie i usłyszenie tej arcywesołej operetki, która zdobyła sobie szturmem publiczność Wiednia, Budapesztu i Poznania. Triumfy święci tu znakomita primadonna Operetki lwowskiej, Maryla Korabianka i filar teatru „8,30“ w Warszawie Zygmunt Tokarski, oraz Stadnikówna, Oledzki, Petecki, Grosówna, Grewiczówna i in.

Przedstawienia te odbędą się jutro we wtorek i w środę o godz. 8 wieczorem w Teatrze Nowości, przy ul. Marsz. Focha.

Cena biletów o 50 proc. zniżona. Bilety do nabycia w administracji pisma naszego za okazaniem powyższego kuponu, św. Marcin 70 od godz. 8 rano do 6 po poł.

KUPON

do nabycia 2 biletów z 50% zniżką na operetkę „SREBRNY MOTYL“ w Teatrze Nowości we wtorek, 7 listopada i w środę, 8 listopada.

Dziatwa „Ochronki Miejskiej“ w Wielentle nad Notecią wraz z prowadzącymi ją siostrami i opiekunem p. burm. Wachowiakiem.

ŻYCZENIOM STAŁO SIĘ ZADOSĆ!

W kinach

ŻYCZENIOM STAŁO SIĘ ZADOSĆ!

Seanse 5, 7, 9-1a
Ceny miejsc od 75 gr

Apollo i Metropolis

Seanse 4.30, 6.30, 8.30
Ceny miejsc od 60 gr

OD WTORKU, 7 LISTOPADA 1933

POLSKI SUPERFILM

SZPIEG W MASCE

Romans artystki-spiega z Hanka Ordonówną — Bogusławem Samborskim i Igo Symem.
NASZE KINA NAJTAŃSZE! NASZE PROGRAMY NAJLEPSZE! ng 6430

Sensacyjny odczyt z przeźrocami

wyglasi w srode, 8 bm. o godz. 8 wieczorem w sali koncertowej sw. Marcina prof. Kazimierz Krzyzanowski, dlugoletni wiezien kazamatow bolszewickich. Przed oczami sluchaczy przesunie sie wstrzasajacy obraz przewrotu rosyjskiego od obalenia caratu, az do krwawych rzadow Trockiego i Dzierzynskiego, oraz obraz bohaterstwa ksiezy polskich i matek-Polek. Dochod przeznaczony na ubogich Tow. Pan Wincentek parafji sw. marcińskiej. Bilety w cenie 49 gr. i 75 gr. sa juz do nabycia w Ksiegarni Sw. Wojciecha przy pl. Wolności 1.

Referat na temat „Concerto grosso“ na tle rozwoju koncertu instrumentalnego — wyglosi dr. Zygmunt Sitowski. Program 49 gr. — obowiazkowy.

III Koncert symfoniczny z Adamem Dolzyckim

W czwartek, 9 b. m. odbędzie się w Teatrze Wielkim trzeci koncert Orkiestry Symfonicznej stoł. miasta Poznania pod dyrekcją znakomitego dyrygenta Adama Dolzyckiego. Solistką wieczoru, znana nam dobrze z ostatnich występów, świetna wiolonczelista p. Zofia Adamska odegra koncert Lalo. Przedprzedaż biletów w cenie 0,50 zł do 3,00 zł w firmie Szrejbrowski, ul. Gwarna. 20.

Drugi recital Zygmunta Lisieckiego

odbędzie się w piątek, 10 bm. o godz. 8 wieczorem w sali Koncertowej sw. Marcina. Koncert ten zapowiada się niezwykle interesująco. Program obejmuje Schumanna Sonatę fis-moll op. 11, Chopina Sonatę b-moll op. 35 oraz Liszta Venezia e Napoli Tarantella i Rapsodja cis-moll nr. 12. Bilety do nabycia w składzie cukierków „Iris“, ul. sw. Marcina 8.

Niebywałe powodzenie występów Elektorowicza w IKS-ie

Wobec niebywałego powodzenia jakim cieszyły się dotychczasowe dwa występy znakomitego piosenkarza warszawskiego Elektorowicza zwanego popularnie trubadurem Warszawy, dyrekcja IKS-u udala się na prośby licznych rzesz kulturalnej publiczności, która nie mogła ze względu na szczupłość sali IKS-u, zobaczyć Elektorowicza, zatrzymać go jeszcze na 2 dni a to poniedziałek i wtorek W dniach tych Elektorowicz, którego piosenki cechuje wysoki poziom i duża kultura, wykona szereg piosenek z filmów krajowych i zagranicznych, dotychczas nie słyszanych w Polsce Nie wątpimy tedy, że w dniu dzisiejszym trudno będzie zdobyć miejsce w IKS-ie. Występ rozpoczyna się o godz. 21. dg 2070

Z TEATRU

Z Teatru Wielkiego
Dzisiaj wieczorem. — We wtorek „Palestrant“ przedstawienie zakupione przez Związek Bankowców.

W srode gościnny występ Józefa Wolińskiego

Na srodowem przedstawieniu „Bal maskowego“ wystąpi gościnnie znakomity nasz tenor Józef Woliński, którego każdorazowe pojawienie się na scenie wywołuje frenetyczne oklaski. Dalsze obszady w wytrawnych rękach pp. Janowskiej, Olginy, Hupertowej, Karpackiego, Urbanowicza, Szpingera i Warchalewskiego. Dyryguje kapelmistrz Stefan Barański. Ceny miejsc od 0,75 zł do 3,80 zł.

KONCERTY

Jutro wieczór muzyki dawnej

Jutro we wtorek o godz. 20,30 w sali koncertowej sw. Marcina odbędzie się audycja Pozn. Tow. Oratoryjnego, poświęcona muzyce dawnej. W programie: Concerto grosso c-moll na orkiestrę smyczkową op. 6 nr. 3 Archangelo Corelli'ego i koncert fortepianowy d-moll nr. 1 Bacha z tow. orkiestry smyczkowej, w wykonaniu p. Barbary Łasińskiej.

Miła niespodzianka dla naszych Czytelników

W poniedziałek, 6 bm. o godz. 8 wieczór odbędzie się w Teatrze Narodowym przy ul. Fr. Ratajczaka specjalne przedstawienie dla Czytelników naszego pisma świetnej komedji, tryskającej dowcipem i humorem Nico-demi'ego p. t.

„Szampańska dziewczyna“ (Świderek).

Rolę tytułową gra L. Sroczyńska, która rozśmiesza do łez publiczność na każdym przedstawieniu. W głównych rolach zobaczymy czołowe siły Teatru Narodowego, pp. Orszańską, Michałowską, Kwaskowskiego, Palańskiego, Klejerta, Szczerbowskiego, Roźnowskiego i innych. Dekoracje pendzla artysty malarza Makarewicza.

Dla dzieci i młodzieży naszych Czytelników zakupiliśmy tego samego dnia o godz. 3 i 5 po poł. 2 przedstawienia przelicznej bajki według Adama Mickiewicza p. t.

„Pani Twardowska“
w 3 aktach, w inscenizacji Macieja Szukiewicza. Jako nadprogram ujrzy dziatwa w tem samym przedstawieniu bajkę w 1 akcie p. t. „Kradzione nie tuczy“, Syrokomi, w inscenizacji Macieja Szukiewicza. W obydwóch bajkach bierze udział cały zespół Teatru narodowego.

TEATR NARODOWY UL. FR. RATAJCZAKA 21

Kupon ulgowy
na sztukę p. t.
Szampańska Dziewczyna
o godz. 8 wiecz.
i na bajkę p. t.
Pani Twardowska
o godz. 3 i 5.

Teatr „Nowości“

W poniedziałek, 6 b. m. teatr nieczynny. We wtorek melodyjna pełna wdzięków oporetka, węgierska „Srebrny motyl“ z niezrównaną Korabianką w roli tytułowej. Przedstawienie dla Czytelników pisma naszego. Zwracamy uwagę na osobne ogłoszenie.

RADJO

Wtorek, dnia 7 listopada 1933 r.

Poznań (335 m) godzina 7.00 audycja poranna z Warszawy; godzina 11.25 program na dzień bieżący; godz. 11.30 komunikaty z Wa. zawy; godzina 11.50 wiadomości bieżące; godz. 11.57 sygnał czasu; godzina 12.05 muzyka salonowa ze Lwowa; godzina 12.30 dziennik południowy i wiadomości meteorologiczne z Warszawy; godzina 13.20 płyty gramofonowe; godzina 13.59 sygnał czasu; godzina 14.02 giełda pieniężna i cen targowych — wiadomości gospodarczo - rolnicze; godzina 15.30. — 16.40 transmisje z Warszawy; godz. 16.40 skrzynka pocztowa; godzina 16.55 koncert z Warszawy; godz. 17.50 skrzynka rolnicza; godz. 18.00 — 19.00 transmisje z Warszawy; godzina 19.00 program na dzień następny; godzina 19.05 rozmaitości; godzina 19.25 — 22.15 transmisje z Warszawy; godz. 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanade“; godzina 23.00 wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej (Warszawa); godz. 23.05 — 23.30 dalszy ciąg muzyki tanecznej z kawiarni „Esplanade“

Warszawa (1412 m) godzina 7.00 audycja poranna; godzina 11.30 codzienny przegląd prasy polskiej; godzina 11.40 wiadomości o eksporcie polskim; godzina 11.45 komunikat Min. Opieki Społecznej dla Pań-

Rozważni radioamatorzy nie eksperymentują.

Kupują odrazu znane z doskonałej jakości lampy

PHILIPS „MINIWATT“

ng 6 020

W Roku Świętym

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 11. 10. 1933.

317		6061 Rp	
Ze skarby przy Pomniku wybrano:	Inż. T. Oxiński, Warszawa	10	Z. i J. Jajugowie, Rzeszów
8. 10. 33 1,50 mkn. sr. i	Ks. J. Dziedzic, Jasionów	2	Janowscy, Rzeszów
0,50 lir. sr.	E. Kamińska, Szreniawa,		M. i A. Jajugowie, Rze-
9. 10. 33	z podz. za odebr. i. z pr.	5	szów
10. 10. 33	o dal. opiekę	5	St. Jajuga, Rzeszów
11. 10. 33	A. Cedrowicz, Warszawa	1	M. Boskowa, Rzeszów
Kat. Tow. Rob. Oświata,	Tow. Gimm. „Sokol“, Po-		A. Robak, Rzeszów
Pozn. św. Marcin	widz	5	A. Królikowa, Rzeszów
J. Held, Warszawa	B. Iłski, Leszno	2	J. Robak, Rzeszów
Wujeczka, Poznań	J. Matyszkiewicz, Krepa	2	A. Robakowa, Rzeszów
Sod. Pań Zawodu Kupiec-	Fr. Dziedzic, Gostyń	1,50	St. Robakówna, Rzeszów
kiego, Poznań	K. Wieczorek, Szczepanko-		P. Radzio, Warszawa
M. Karbownikowa, Wrześ-	wo	3	J. Głodkowska, Kalisz
nia z podz. za odz. zdr.	A. Borowski, Białez	3	A. Przysecka, Kalisz
I. M. Jankowsy, Poznań	A. Paluszczak, Pobiedziska	1	H. Gibel, Kalisz
H. Buzalowa, Dębicz z po-	M. Stasiowska, Biała	5	W. Voit, Kalisz
zodzielkowaniem za ocal. w	M. Nowicki, Chodzież	5	K. Boradziakowie, Kalisz
nieszcz. z pr. o dal. op.	A. Belkelowa, Kobylin	2	K. Rudzki, Kalisz
J. Cjcha, Chelmino	St. Rozynek, Wolsztyn	3	K. Tyndka, Kalisz
L. K. Poznań z pr. o bl.	W. Swantowska, Kraków	20	Czerpok, Kalisz
H. Begerówna, Komorniki	B. Kawlikowa, Poznań	10	J. Rudzka, Kalisz
L. Pakowska, Poznań	Urzędnic. Nadleśnictwa		M. Piechowicki, Poznań
A. Fichtówna, Pogórze	Państw., Swieca	10	K. Paterski, Dominowo
Kaieja Hip. i Ludwik Wy-	F. Gibasiewicz, Sulmierzy-		St. May, Poznań
sokowscy, Malanów	ce	5	A. Jakubowska, Krotoszyn
Ks. Scheffer, Waldowo	M. Buszyński, Warszawa	2	Stow. Młodz. Pol., Chie-
Z. Sakowska, Tluste	S. Karbowska, Warszawa	2	łowo
J. Treter, Lwów	Ed. Karge, Poznań	20	E. Dolatowski, Gdynia
J. Bryszkowska, Jasto	W. Posadzowa, Inowrocław	5	Ks. J. Wolanin, Wiśnicz
Fr. Piszczalka, Bielsko	A. Zielińska, Brodnica	5	St. Sokółówna, Warszawa
R. Pecikiewicz, Bielsko	Urząd Parafjalny, Zabrzeg	5	Ks. Pralat. B. Partyka,
K. Pochłopiń, Bielsko	A. Łosiński, Król. Huta	2	Grudziądz
A. Pochłopiń, Bielsko	Inż. Dyr. Wl. Biernacki,		L. Troska, Mikstat z pr. o
J. Mieszczak, Bielsko	Siemianowice	5	biog. Boże
F. Jamrozik, Gdynia	W. Sulowska, Kraków	5	A. Szumifosy, Marszew
St. Ratajczak, Malachowo	A. Lachowiczowie, Kraków	5	J. Karo, Turka
Drowa Gryglewiczowa, Ju-	Ks. I. Richter, Lwów	3,20	Stow. Młodz. Pol., Piekary
trościn z gor. podz. za	J. Albinowska, Lwów	3,20	ry
wysł. prośb. o dal. op. i	Ks. St. Pekala, Lwów	5	Ks. Marja, Świerklaniec
biog. dla całego domu	N. N. Krotoszyn	3	Z. Gulewiczowa, Czortków
A. Zappe, Stanisławów	W. Rok, Wągrowiec	10	Fr. Lewandowski, Węgier-
S. Dembowska, Gniezno za	Stow. Młodz. Pol., Ostró-		ka
doz. łaskę	wiec	1,45	E. Rubenau, Adw., Byd-
Ks. Probozecz par. Piece	M. Przybyzowa, Smigiel z		goszcz
Internat Żeński, Cieszyn	podz. za odebr. i. i z pr.		J. Rzepecki, Ksany
Kółko Włościanek, Chome-	o dalsze	5	A. Drouet, Warszawa
towo	T. Debrzykowski, Pleszew	20	J. Szews, Bydgoszcz
Kongregacja Dzieci Marji,	w pewn. intencji	2	P. Ścierański, Katowice
Gruta	Ks. J. Bylicy, Myślenice	2	E. Kuniecka, Mostki
W. Kohulyski, Leszno	Ks. Wl. Włodyga, Dobczy-		S. L. Chrzastkowie, Skier-
Ks. J. Krzyżanowski, Kaź-	ce	1	niewice
miers	Sod. Mari. Pań. Jasto	5	J. Sawicki, Kraków
A. Kus, Lomża	M. Kowalówka, Kraków	2	St. Zaborska, Kraków
A. Flusówna, Kraków	A. Oleksiak, Ponikiew	3,50	Ks. J. Malinowski, Nowy
J. Strzelczyk, Poznań I			Dwór
rata			J. Urbanowicz, Włodzi-
			mierz

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat sw. Marcin 69, m. 17.

Dnia 5 listopada 1933 r., o godz. 5,15 po południu oddała Bogu ducha, po krótkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa, nigdy niezapomniana matka i babka, s. p.

Helena z Gintrowiczów

Jarosławowa Leitgebrowa

dziecko Marji

przeżywszy lat 74.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby, Aleje Marcinkowskiego 18, na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej, odbędzie się w środę, dnia 8. b. m., o godz. 3,30. Msza św. nazajutrz o godz. 9 w kościele św. Marc'na.

dg 2071

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci i wnuki.

Poznań, Warszawa, Kraków, Marzenin.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal” Towarowa 25 Tel 31-80

Przed miesiącem
wyglądałam
o 10 lat starzej

„Naokoło orzu i ust tworzyły się zmarszczki, rozszerzone pory i niepokojące objawy zwiótczenia.

Dziś cera moja jest pod każdym względem równie zadawalniająca jak cera mojej slicznej, dorastającej córki, wcho łączącej obecnie w świat. Zawdzięczam to cudownemu wynalazkowi Profesora Medycyny Uniwersytetu Wiedeńskiego, którzy doszli do wniosku, że można odżywiać skórę. Może ona wchłaniać odżywienie i przetwarzać je w zdrowe, żywe tkanki. Nie wiek, lecz wadliwe podażerne odżywianie powoduje zmarszczki i zwiótczenie. Dowiedziałam się o odzywianiu, przepisaniem przez znakomitych lekarzy i w ciągu 4-eh tygodni odmłodziłam się o 10 lat. Życzę każdej kobiecie, która przekroczyła 25 lat, by zaznała tej samej radości!”

Gwarantujemy sumą zł. 50.000, że znakomity paryski Krem Tokalon zawiera składniki odżywcze, które podług zdania wybitnych specjalistów potrzebne są skórze dla utrzymania młodości. Jest to oliwa i świeży krem, oraz skoncentrowane wyciągi roślinne i żółtko jajka, połączone podług specjalnej, naukowej recepty w Kremie Tokalon.

W przeciągu jednej nocy już przekona się Pani o wyniku prawie nie do uwierzenia. Stałe stosowanie daje wieczną młodość i piękną cerę — świeżą, jędrną, bez żadnych zmarszczek. Należy używać Kremu Tokalon (kolor różowy) co wieczór, Kremu zaś Tokalon białego (nie tłustego) co rano. Ręczymy za wynik, w przeciwnym razie zwracamy pieniądze.

dg 6 410

KAMIENICA

w centrum miasta 26 lokatorów 5 składów, cena zł 230 000 gotówką zaraz do sprzedania Uwzględnia się tylko poważnych reflektantów. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjera Poznańskiego zg 20 366.

Dnia 3 listopada 1933 r., o godz. 22 zmarła po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, namaszczone Olejami św., nasza najdroższa, nigdy niezapomniana matka, teściowa i babcia, s. p.

Stanisława Borowska

z domu Szambelan

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się dnia 7 listopada o godzinie 15.45 z Szpitala Miejskiego na cmentarz Farny. Msza św. za spokój duszy Zmarłej odbędzie się w środę, o godz. 7.30 rano w kościele Farnym.

W ciężkim smutku pogrążona rodzina.

zg 4182

Porcelanę — Szkło stołowe
Alpaka — Umywalki — Sprzęty
kuchenne — Wyprawy — Prezenty

w wielkim wyborze po cenach
niebywale niskich poleca

„Ozdoba” św. Marcin 4

dz 1 390 1

OTYLI ŻYJĄ KRÓCEJ...

Ich serca obciążone wadą tłuszczu pracują z wysiłkiem wyczerpując się i odmawiają posłuszeństwa wcześniej.

Otyłość spowodowana jest złą przemianą materii oraz zaburzeniem czynności gruczołów dokrewnych.

Tylko ziola Magistra Wolskiego „Degrosa” zawierają jod organiczny w postaci rośliny morskiej Yehanga, który wprowadzony do organizmu pobudza gruczoł tarczowy do należytej pracy, powodując szybkie spalanie nadmiernego tłuszczu. Są one skutecznym środkiem przeciwko otyłości i nie wymagają specjalnej diety.

ZIOŁA ze znak. ochr. „DEGROSA”

Do nabycia w aptekach i drogeriach (skład apt. lub w wytwórni Magister Wolski, Warszawa, Ziola 14. Objaśniające broszury wysyłamy bezpłatnie.

ng 5811

Uprzejmie zawiadamiam, że po gruntownej renowacji lokali nastąpiło

Otwarcie

„PROBIERNI SĄDOWEJ”
w sobotę, dnia 4 b. m. przy ul. Pocztowej 23

Bufet ciepły i zimny à la Hawelka obficie zaopatrzone, wszelkie napoje po rewelacyjnie niskich cenach.

Lokal otwarty również w niedzielę.

Dom importowy win gronowych zał. 1876 r.

KAROL RIBBECK Właściciel
Mgr. M. Lissowski

Poznań, Pocztowa 23. Pr 5552-45.5

5 FLEURS FORVIL

PUDER DLA
PIEKNEJ PANI

Prosimy nie ulegać namowom sprzedawców, usiłujących pudry o ładząco podobnych opakowaniach i nazwach, sprzedawać zamiast oryginalnego pudru 5 Fleurs Forvil Paris.

Oryginalny puder 5 Fleurs Forvil Paris posiada napis na denku

„POUDRE FORVIL”

Polecamy wszechświatowej sławy wody toaletowej i perfumy 5 Fleurs Forvil Paris oraz inne zapachy.

nr 6 073

Lokal handlowo-przemysłowy

z piwnicami ca 250 m³ gdzie była przez 8 lat fabryka cukierków, nadający się również na rozlewnię octu, piwa etc. jest od zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza.

W. Grzędzielski, Poznań, Wroniecka 16, tel. 36-73

nr 20 349

300 zł nagrody!

Dziś w nocy włamali się złodzieje i skradli:

7 główek od maszyn do szycia marki „Express-KROMCZYŃSKI”
w tem jedna krawiecka,

70 par pedałów klockowych marki Wippermann i Union.

Za wykrycie złodziei przy równoczesnym zwrocie choć połowy towaru wypłacę 300 zł nagrody.

zg 20 365

E. Kromczyński

Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

KUPUJEMY

za gotówkę w ładunkach wagonowych wagi nie
mniej 6 500 — 7 000 kg

SŁOMĘ LNIANĄ (omłóconą)

po cenach korzystnych. nr 6 415

Oferty i próbki prosimy kierować pod adresem:

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW ŻYRARDOWSKICH Sp. Akc.
Biuro Zakupu Lnu w Żyrardowie.

MOTOPIRIN-M

PRZECIWI GRYPIE KATAROM.
BÓŁOM REUMATYCZNYM.

nr 6 341

KAFLE

białe i kolorowe w różnych desenjach po bardzo niskich cenach stale na składzie oraz wykonuje wszelkie prace garncarskie

P. Szymański

mistrz budowy pieców.
Poznań, Sirumykowa 39
przy Rynku Wildeckim.
Tel. 71-37 dz 2 054

GAZ

ale dobroczynny wydziela przez lata suchy i trwały inhalator kieszonkowy

M. A. M.

ulatwia oddech, czyści drogi oddechowe, orzeźwia, otwiera, chroni od kataru i t. p. — Potrzebny każdemu zawsze i wszędzie — Do nabycia w aptekach i drogeriach
dg 1 414

Nauczycielka

wychowawczyni potrzebna od 15. 12. rb. do dyrektora cukrowni na prowincji, dla 2-eh dziewczynek w wieku 10 i 11 lat. Pożądaniem jest ukończone seminarjum nauczycielskie lub średni zakład naukowy wraz z kursem pedagogicznym, dobra znajomość języka francuskiego lub niemieckiego, muzyka i możliwie kurs wychowania fizycznego. Oferty z życiorysem i odpisami świadectw do Ekspedycji Kurjera Pozn. dg 2065.

Mamy zapotrzebowanie na następujące używane, lecz w dobrym stanie utrzymywane

materiały do centralnego ogrzewania wodą i to:

- 1) 1 kocioł do ogrzewania wody,
 - 2) radiatory,
 - 3) rury żelazne, kształtki żeliwne, zawory spizowe itd.
- Ścisłe kalkulowaną ofertę z dokładnym zestawieniem prosimy złożyć pod nr. dg 2066 do Kurjera Poznańskiego.

Młyn parowy

o sile przemiału 12 tonn na dobę, na sprzedaż. Informacji udziela

Tomczak, Wielichowo, Rynek 10.

BOLESŁAW ZIOLKIEWICZ

POZNAŃ-NOWA 8 TEL. 35-65
SPECJALNY MAGAZYN
WYPRAW KUCHENNYCH
POLE CA W WIELKIM WYBORZE
NIERDZEWNE NOŻE
KUCHARSKIE-RZEŹNICZE
Cenny niskie
Pracę naszą „Kochaj”
nr 1628

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
j. t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. SPRZEDAŻE

Dom

7 ubikacji składem chlewowym, ogrodem gotówka sprzedam. Zgłoszenia Pawlak Jarocin C. Świca. ng 6406

Dywany

firany chodnik plusze brokaty, gobelin ceraty narzuty oraz wszelkie dodatki do mebli; wysyłanych poleca najtaniej Michał Peczyński, Poznań Stary Rynek 44 narożnik. Wóźnej dr 1921 22 23

800 zł

3 pokoje delowe kuchnia dostaniesz Fabryka Mebli. Śródka. zdg 81 754/5

2 domy

chlewami i ogrodem zaraz na sprzedaż cena 5 000 zł. Walentyna Maichrzak. Medycznych Cmentarna 23. ng 6421

Dom

7 ubikacji składem chlewowym, ogrodem gotówka sprzedam. Zgłoszenia Pawlak Jarocin C. Świca. ng 6406

Zamienię

kamienicę w Poznaniu, czynszowa na gospodarstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 709/10

Pocztówki historyczne hurtownie, detalicznie w Helon, Dąbrowskiego 4 obok P. K. O. Katalożi gratis. zdg 84 526

Kanarki

piłne śpiewaki tania sprzedam. Domiński. Szamarszewskiego 32. zdg 84 203

Polowczyk

jak nowy, rozkładowy 1 500 zł sprzedam. Wroniecka 6. — 9. zdg 83 918

Meble

najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13. Pg 4793-23.59

Pianino

używane. Długa 16 mieszkanie 1. zdg 84 594

Jazzband

radio Telefunken, gramofon szafkowy Mińska 3 m. 1 zdg 83 539

Magazyn mebli

Józef Baranowski Wrocławska 19 Ceny najniższe. Pg 4793-33.97

Gospodarstwo

43 morg 5 minut autobusem z placu Nowomiejskiego willa w ogrodzie, piękny sad ziemia ogrodowa w jednym kawale żywy i martwy inwentarz, powodem wyjazdu sprzedam za 45 tysięcy gotówką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 83 744

Futra

najnowsze modele, blamy, lisy oraz różne skórki kupuje się najtaniej w magazynie futer. St. Piotrowski. Poznań Szkolna 9. dg 1605

Pianola

pozytywki, wazon, umywalnie zotowalnie, 16żka metalowe lampy najtaniej Dom Komisowy Wroniecka 6-8. Pg 5 412-43.45

Pianino

metalowe krzyżowe nane sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 84 424

Kolonjalka

na prowincję dobrze zaprowadzona istniejąca 26 lat obszerne mieszkanie, dzierżawa niska do objęcia 5-6 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 452

Z powodu wyjazdu

sprzedam kuchnię kompletną, sypialnię, pokój męski, dywany, firany, obrazy i t. p. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 572

Kolonjalkę

sprzedam śródmieście. Adres Kurjer Poznański zdg 84 570

Krzeseła

wysyłane, kanape, fotele, dobrze utrzymane sprzedam Ogrodowa 5, m. 16 zdg 84 499

Waga

składowa jak nowa. Koszkińska 8, m. 32 5-6. zdg 84 480

Tanio

sprzedam 400 kwm szopy. Zgłoszenia Małeckiego 34 m 6 Łazarz. zdg 84 4727

Żubr

Puszczu Białołęskiej — Wrocławskiej oprawy tom z wysyłaniem na grzbiecie sprzedam. Informacje administracja Kurjera Pozn. zdg 84 475

Sportkę

biała. Fabryczna 34b mieszkanie 27. zdg 84 467

Skład

kolonialny z mieszkaniem na przedmieściu wprost od gospodarza korzystnie wskaże. Bliski Poznań Łakowa 10. zdg 84 605

Domek

Poznań gotówka sprzedam 8 000 gotówka Oferty Kurjer Poznański zdg 84 595

Obrazy

olejne tania Wszech Kurjer Poznański zdg 84 582

Stół

biurowy teszyng kal 9, skrzynia masiw do poscieli lub futer 16żka dla sługi Łazarz Spokojna 5, mieszkanie 2 zdg 84 583

820 morg

pszenno-buraczanej ziemi żywy martwy nadkompletny Cena 220 tys., wpłata 100 000 Fajtanowski Bydgoszcz Gdańska 19 ng 6 432

Makulaturę

gazetowa korzystnie sprzedamy. Towarzystwo „Kuch”. Sp. Akc. — Fr. Ratajczaka 36 ng 6411

Futra

karakulowe tano. Matełki 46 m. 7. zdg 84 634

Szklanki szlifowane

Serwisy porcelanowe Nakrycia alpakowe najtaniej kupuje się tylko wprost w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24 (podwórze). zdg 84 707

Wózek, fortepian

młynok duży do składu. Nowy Rynek 2, skład garnków. zdg 84 671

Rower

jak nowy 70 zł. Dominikańska 1. m. 1. rg 4184

Sprzedam

wagę „Berka” Wroniecka 3, m. 7. rg 4176

Plac węgla

sprzedam z urzędzaniem. Informacje Długa 6, m. 2. Pg 5550-45.1.

Singera

damska okragie tano. Słowackiego 48 mieszkanie 6. zdg 84 618

Fortepian

krótki, pierwszorzedny, marka Wiedeńska za bezcen. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 615

Posługa

potrzebna Kraszewskiego 7 m. 8 zdg 84 614

Stoły

kanape sprzedam. Aleje Marcinkowskiego 6, m. 16. zdg 84 550

Futra

karakulowe piznowcowe, żrebco-wie spody, obsady modernizacja naprawy. Wierzbicice 13 — 3. zdg 84 549

Pianino

krzyżowe. Dom Komisowy. Podgórna 10 a. zdg 84 546

Meble

solidne najtaniej. Dom Komisowy. Podgórna 10 a. zdg 84 548

Alfa, Szkolna 10

Bizuterja — Papeterja narożnik Jaskółczej. zdg 83 632

Wyroby alabastrowe

Albumy, Ramki, Berety wielki wybór — ceny niskie. zdg 83 631

Poznań — Starołęka

domek nowomasywny półmorgowem ogrodem 3 000 oraz wiele innych domków polecam. Nowak. Poznań Kramarska 15 zdg 83 947

Zamienię

100 morg nadając się na parcele pod Poznaniem na kamienicę Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdg 84 708

Aparat

fotograficzny okazynie sprzedam Poznańska 1/3 m 10 zdg 84 609

Maszynę

damską Singera dobra tano. — Szewska 11 mieszka 4 zdg 84 609

Fryzjernię

dobra tania, z mieszkaniem natychmiast sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 84 602

5. KUPNA

Kupię

16żko składane Oferty Kurjer Poznański zdg 83 916/7

W. S. H.

Kupię Artymetykę Polityczną prof Homana, Spieszę oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 83 013

Jabłka

dobre większe ilości skupię. Fiebrich. Żydowska 33. zdg 84 25

Maszynę

damską używaną stara kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 600

Meble używane!

wszelkiego rodzaju kompletne pokoje oraz pojedyncze sztuki kupię przyjmuję do sprzedaży komisowej na bardzo dogodnych warunkach Poznań Dom Komisowy Dominikańska 3 Pg 4840-42.94

Futro

damskie kupię korpulentna osoba Oferty Kurjer Poznański zdg 84 592

Brylanty

srebra stare i złoto kupuję Szulc. Wolności 5 Pg 5 501-44.66

Rower

półwysięgowy kupię. Szamarszewskiego 36, m. 12. zdg 84 556

Pianino

dobrej marki (nie restauracyjne) oraz używany „Gnom” kupię — Szczecińskie oferty Kurjer Pozn zdg 84 553

Poszukuje

się kupa majątku ziemskiego od 500—1 1/2 morg albo dzierżawę tej samej wielkości. Oferty z podaniem ceny bonitacji dokładnym adresem zarzysm majątku przy dzierżawie warunki objęcia do Kurjera Pozn. zdg 84 491

Maszynę

(pisanie Underwood — Remington Ideal walizkowa, biurowa kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 487

Kupię

datefon używany. Jarochońskiego 55 — 2. zdg 84 468

Samochód

Ford względnie inny używany w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 84 470

Magiel

potrzebny używany cena. Dom Serca Łusowego Kiekrz. zdg 84 461

Pianino

kupię. Cena Kurjer Poznański zdg 84 584

Masło

wiejskie, serw. jaika kupię hurtownie stale gotówka. Oferty Kurjer Pozn zdg 84 545

Parcele

przy tramwaju gotówka kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 84 375

6. KAMIENICE

Parcela budowlana!!!

zachodniej części Poznania, blisko tramwaju tano sprzedam. Oferty Oredownik Wielkopolski zdg 84 495

Dom - willę

8 pokoi z ogrodem 3 morg i rola 26 morg razem i osobno sprzedam korzystnie Okolica Poznańska Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 83 751

Dom

komfortowy sprzedam. Pośredniccy wykluczeni Gotówką 80 000. Oferty Kurjer Pozn zdg 84 440

Dom

dobrym stanie 3-4 mieszkania z wygodami kupię Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdg 84 446

Kamienicę

sprzedam wolna od poddań 6-6-6-6-6-6 roczny 4 800 cena 36 000. Kudłowski Wysoka 11 mieszkanie 26. zdg 84 454

Kamienicę

centrum komfortowa dochód 12 tys. wpłata 65 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 561

Willa

sześciopokojowa przy tramwaju 25 000. Małecki. Rybaki 20a. zdg 84 529

Kamienica

trzypiętrowa, śródmieście 47 000, wpłata 30 000 Małecki. Rybaki 20a. zdg 84 528

Dom

Rynek Śródecki 26 000. Informacji admini trator Dutkiewicz. Chwaliszewo 70. zdg 84 500

Administrację

kamienicę przywieźć sumienny. kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 627

Dom

sprzedam rynek składem, mieszkaniami, najlepsze miasto. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 600

Kamienicę

nową przy tramwaju, dochód 4 300 za 37 000 sprzedam. Tomczak Wierzbicice 31. zdg 84 575

7. PIENIADZ

Kino

poszukuje wspólnika z kapitałem do 7 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 448

300

wpłata 100 miesięcznie, dobry procent zastaw pianino. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 531

Hipoteka

16 000 zł tylko na gospodarstwo zaraz do wycożnienia Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nr ng 6 428

Poszukuje

na I hipotekę w Poznaniu 2 000 — 3 000 zł 4 morgi i dom wartości 50 000 zł. procent podług urody. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 642

4 000

spółnika do restauracji. Jęwa siński Długa 8. zdg 84 643

Wspólniczki

spółnika 20—50 000 poszukuje dobrze prosperującej fabryki chemicznej Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 84 649

8. DO WYNAJĘCIA

Sześciopokojowe

komfort, słoneczne piece od właściciela. — Chelmońskiego 8, m. 8. zdg 83 431

1 1 4

pokoje przyznależność do oddania Osiedle Toruńska 9. zdg 84 426

Trzypokojowe

obszerne słoneczne przynależności ogródkiem bez poddaiku dla emerytów korzystnie Właściciel Zacisze 3 mieszkanie 3. zdg 84 434

5

pokoje II piętro wygodami Wrocławska 20 m. 6. zdg 84 451

Pokój

gaz, elektryczność od gospodarza Kreta 7, m. 10 a. zdg 84 464

Mieszkania

różnych wielkości. Związek Gospodarzy Wólcicha 2, m. 1. zdg 84 626

Trzypokojowe

czynsz 53 czteropokojowe 80 pokoi kuchnia 2 od gospodarza wynajmie zaraz „Pawilon” — Marszałka Focha 15. zdg 84 623

Pokój

kuchnia, dzierżawa naprzód. — Grobla 22 zdg 84 622

Pięciopokojowe

I piętro. Długa 3 mieszkanie 2 za zgodą gospodarza. Zgłoszenia 3-7. dg 2053

9. SZUKA MIESZK.

5-6

pokojeowego, komfortowego, słonecznego, mieszkanie, ogrzewanie centralne nie wyżej II piętra (nie Łazarz) poszukuje wprost od gospodarza akuratnie płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 427

Urzednik

emeryt (2 osoby) szuka 3-4 pokojowego, możliwie centrum — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 436

Mieszkania

3 pokoje kuchnia, wygodami poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 84 445

3

pokoje kuchnia śródmieściu emeryt stalej posadzie regularny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 578

3-4

pokojeowego śródmieście początek Wildy. Łazarz poszukuje emeryt państwowi wprost od gospodarza parter, I piętro. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 494

2 lub 3

pokojeowego, słonecznego, łazienka, poczynić czynsz pewny. — Zgłoszenia telefonicznie 67-11 od 8-15. zdg 84 488

Szukam

pokoju z kuchnią śródmieściu, plac zgóry dzierżawa. Oferty Kurjer Pozn zdg 84 476

Próżnego

pokoju kuchni, bez Oferty Kurjer Poznański zdg 84 596

Mieszkania

pokój kuchnia lub 1 pokój wprost od gospodarza poszukuje pół roku zgóry. — Oferty Kurjer Poznański rg 7178

Szukam

2 pokoje łazienka umeblowanych, próżnych Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 674

10. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię

2 pokoje kuchnia na podobne lub większe Łazarz Wilda, śródmieście. Adres wskaże Kurjer Poznański

Plótna - madapolamy

Nansuki Barty zefiry... wszystkie materyje bielizniane... Fabryka bielizny Dom Plócen J. Schubert Wrocław 3 Wydrwy zwarantowane...

Ciała swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrazy skórne usuwa krem Lam-Age (z kogutkiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk...

Krawcowa szyje wszelką bieliznę dzienną i nocną. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 579

Masażysta tani poleca się w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 566

TEATRY

Poznań, poniedziałek 6. 11. TEATR POLSKI: Dziś - „On i jego sobowtór”. Wtorek 7. 11 „Stefek”. TEATR WIELKI (Opera): Dziś teatr nieczynny. Wtorek 7. 11 „Palestrant”...

Bydgoszcz, wtorek 7. 11. TEATR MIEJSKI: Wieczór poematów tanecznych księżki Nimury. Środa 8. 11. „Wiedza Radosna”.

KINA

Poznań, poniedziałek 6. 11. APOLLO: „Marja”. COLOSSEUM: „Nowoczesny Robinson”. CORSO: „Określ zaginionych dziewcząt”...

Krawcowa

w domu. Bóznicza 16 m. 16. zdg 84 513. Rutynowana krawczyńca poszukuje pracy po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 599

Przyjmuje

wszystkie renowacje, odświeżam meble. Stolarska, Woźna 13 a. zdg 84 543

20 LICYTACJE

Ogłoszenie licytacji. W Poznaniu ul. Śniadeckich 12. piątek 10 listopada. godz. 2 po południu. Względnie następujących dni od godz. 10 rano. odbędzie się licytacja pozostałych z likwidacji następujących ruchomości: 30 kadei browarnianych...

23. OŻENKI

Wdowiec samodzielny kupiec lat 32 (dorosłym chłopcem) poszukuje żony o szerokich zaletach i uczciwej kobiecie. - Panią inteligentną zgrabną z gotówka do lat 28 upraszam o nadesłanie fotografii. Sprawy traktuje poważnie i dyskretnie. Pośrednictwo rodziny pożądané. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 84 452

Która

szybko decydująca domożona kawalerowi kat. 34 wysoki. kwota 2000 do otwarcia wytwórni chemicznej Ożenek natychmiast - Oferty Katowice skrytka pocztowa 224. zdg 84 622

24. NAUKA

Księgowości stenografii, korespondencji, maszyni wycieczki. Wpisy codziennie. Postęp. pl. Wolności 2. zdg 84 191/2

Kursy kroju

szycia robót ręcznych warunki bardzo korzystne. Mark. Madzieleny 1 m 7. zdg 1849/60

Kto

i za jaką cenę polejnie się przygotować studenta W. S. H. do egzaminu z Arytmetyki politycznej. Tylko poważna siła pożądana. Spiesznie zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 83 012

Mme. Dygat Zakrzewska

Parisienné diplômée professeur aux Cours prat. ques de langue française à Poznań. donne leçons de français aux enfants et aux adultes. Grammaire - Conversation - Littérature - Préparation au baccalauréat. Prix modérés. S'adresser: Ogrodowa 12 28 au fond de la cour 2. étage à droit. zdg 74 468

Kursy Tańców Wituszkowskich

Gwarna 19. Pz 5161-57.183

Prywatne kursa

rysunków dla dorosłych z koncesją kuratorium. W soboty 5-7. Prof. Eichler. Jemnicki 5. zdg 84 186

25. MUZYKA

Gry fortepianowej udzielam przystępnie. Rencowa, Dąbrowskiego 5. zdg 84 805/6

Potrzebne

dobre zgrane trio męskie lub mieszane od zaraz. Zgłoszenia z podaniem pensji Grand Cafe, Inowrocław. dg 2 056

Lekcji

gry fortepianowej 5 mies. przychodzę w domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 486

Trio

zgrany potrzebny. - Kawiarnia Esplanade Leszno. ng 6 429

Strojenia

naprawy fortepianów fachowo. tania. Drygas Podgórna 10 a. zdg 84 547

Tenora

I primo. poszukuje Rewelerski - Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 84 701

26. ROZRYWKA

Kino „Corso” „Określ zaginionych dziewcząt” oraz „Minuta przed dwunastą”. zdg 84 518

Kino „Orzel”

„Pod gradem kul” Wiliam Desmond. Diana Duval. zdg 84 648

Londyńska

Maszałarska 8. zapewniam swym bywałcom przyjemny wieczór. Koncert artystyczny zdg 84 653

Ramon Novarro

oraz przepiękna Masda Ewans w porwycającym dramacie. Naucz mnie kochać w kinie Sfinks. zdg 84 651

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Przyjme

posadę szofera portiera stróża lub dobrego robotnika z mieszkanem na żądanie kaucja - Oferty Kurjer Poznański zdg 84 084

Gospoia

szuka posady do samotnego. - Oferty Kurjer Poznański zdg 83 730

Rządca gospodarczy

na niewyprowadzonej posiadce kawaler. lat 27 z 8-letnią praktyką w intensywnych majątkach. szuka posady z żoną do 1. 1. 1934 jako samodzielną lub pod dyspozycją. Gwarancja hipoteczna na 23 000 zł. Łaskawe oferty Kurjer Poznański pod dg 1862

Dziewczyna

uczciwa z wioski. dobrmi świadectwami poszukuje posady - także do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 075

Pracznka

zna się doskonale na praniu. prasowaniu. poszukuje pracy w lepszych domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 057

Magister farmacji

katolik. poszukuje posady lub zastępstwa. posiada prawo zarządu. Oferty upraszam Kurjer Poznański pod zdg 84 238

Tokarz

z dwuletnią praktyką szuka jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zdg 78 564

Mogę polecić

do dzieci młodszą siostrę mojej służącej. która jest u mnie czwartą rok i pochodzi z rodziny bardzo uczciwej. Oferty Kurjer Poznański zdg 83 645

Pracznka

uczciwa czysto pierze szuka pracy. Za Bramka 4 mieszkanie 4. zdg 84 435

Fryzjerski

pomocnik mesko-damski z 1 1/2 roczną praktyką w meskim. ondulacja wodna poszukuje posady od 15 listopada miejscowość Poznań. Łaskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 84 437

Szukam

posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 84 439

Bufetowa

dobre świadectwa młodą zdolną. praktyką poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 441

Dzielnia

krawcowa poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 442

Chłopiec

uczciwy. sumienny - znający książkowość pisze maszyną poszukuje posady małym wynagrodzeniem biurze składzie do posyłek. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 443

Gospodyni kuchmistrzini

w średnim wieku gotowanie wykwiante zaufana z dobrmi poleceniami szuka posady do wielkiego dworu lub zakładu. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego Zerków pow. Jarocin zdg 84 447

Dziewczyna

wiejska do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 633

Dziewczyna

dobrimi świadectwami samodzielnym gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 677

Pomocnik

gastronomiczny wiejska kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 557

Sierota

czysta. uczciwa do wszystkiego. lubiąca dzie 20 - miesięcznie. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 493

Praktykę

składzie ko nialnym delikatesów za utrzymanie przyjme. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 482

Szukam

posady lub posługi dobrmi świadectwami Oferty Kurjer Poznański zdg 84 608

Osoba inteligentna

wiek średni dobrze gotująca. przyjmie miejsce w charakterze gospodyni najchętniej na probostwo wiejskie. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 607

Posługaczka

na wskroś uczciwa i sumienna przyjmie jakiegokolwiek posadę - najchętniej biura. lub pranie. - Oferty Kurjer Poznański zdg 84 509

Pracznka

sumienna czysto pierze. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 530

Dziewczyna

dobrze otiuje. dobre świadectwa poszukuje posady również do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 568

Kuśnierz

damski szuka pracy w domu poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 559

Dziewczyna

młodsza do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 628

350 zł

dam za przyjęcie ucznia fryzjerskiego z utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 661

Gospodyni

samodzielnia zajmie się domem zna chów drobiu dobra kuchnia polsko - francuska referencje poważne. Zgłoszenia Remb. 27 a poczta Stronko. Zd. Wola S. Namarty. zdg 84 659

Krawcowa

szyje elegancko tanio przyjmuje prace w domu. Kramarska 23. m. 9. rg 4177

Gospodyni

młoda inteligentna. przyjmie posadę do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa na wsi - Wyrwiska. Poznań Cieszkowskiego 7 m 6. zdg 84 620

Posługaczka

dobrze polecona szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 551

Dziewczyna

uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 541

Posługi

wszystkiego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 647

Sprzątania

biuro poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 646

Posługi

po południu z szyciem haftowaniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 645

Dziewczyna

sierota zna wszelkie prace świadectwa długoletnie bardzo dobre polecenia kochająca dzieci wynagrodzenie skromne poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 698

Dziewczyna

poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem na małe miasto. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 692

Dziewczyna

z gotowaniem. praniem dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 632

2 000

gotówka mam. Przyjme posadę. Proszę propozycje. Rezyko niewykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 678

Ogrodnik

średnim wieku. mała rodzina dobry fachowiec zamiłowany sadownik. obeznany dokładnie z zwalczaniem wszelkich chorób i szkodników dobrze polecony poszukuje posady od 1. 1. 1934. Referencje osobiste. Oferty uprasza do Kurjera Pozn. zdg 84 657

Kupiec

książkowy. bilansista poszukuje jakiegokolwiek posady handlu lub majatku. Przejmie przedstawicielstwo lub stałą posadę podguziającego. Długoletnia praktyka. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 656

Panna

do dzieci z szyciem może zająć się gospodarstwem domowym przyjmie posadę zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 453

Piekarz - cukiernik

szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 456

Poszukuje

posługi godzin 10-3-ciej. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 458

Służąca

poszukuje posady za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 533

Panna

lat 25. dobrze wychowana z językiem polskim i niemieckim - obeznana wszechstronnie z gospodarstwem domowym dobre sycie. hafy poszukuje jakiegokolwiek posady w kulturalnym domu. Łaskawe oferty kierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 84 503

Dziewczyna

porządna do jednej starszej osoby szuka posady 15-20 miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 527

Szukam

posady z dobrem gotowaniem zaraz lub 15 pensja obłożona. - Oferty Kurjer Poznański zdg 84 525

Krawcowa

pierwszorzędna szuka posady - króć dobry. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 501

Młodsza

służąca poszukuje posady lub posługi skromnym gotowaniem. Znam także kuchnię małopolską. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 522

Dziewczyna

sumienna. dobrze polecona szuka posady najchętniej bez prania lub do dzieci. piętnastego. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 521

Służąca

szuka posady za utrzymanie. - Oferty Kurjer Poznański zdg 84 510

Starsza

inteligentna dziewczyna szuka posady z gotowaniem do starszego panstwa za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 564

Szukam

posługi. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 84 571

Dziewczyna

pracowita dobrze polecona szuka posady do wszelkich prac domowych od piętnastego. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 524

28. WOLNE MIEJSCA

Przedstawiciel

ogłoszeniowy. pensja prowizja. poszukiwany. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 416

Gospodyni - kucharka

potrzebna zaraz Zgłoszenia Mariętność Próchnowo poczta Margonin pow. Chodzież zdg 83 381

Poszukuję

praktykantki do biura z maszyną do pisania pierwszeństwo Zgłoszenia Fr. Ratajczaka 17 m 5. Kalisz Aleja Józefiny K. Dnr. 5-6 godz. zdg 84 506

Najtańsza. najlepsza najtańsza nauka

KROJU, SZYCIA i MODELOWANIA

swięt. „PATRON EXPRESS” prof. kroju K. LEWANDOW. SKIEGO udostępniona jest dla wszystkich i we wszystkich miejscowościach KRAKOWSKIE otrzymania prawa nauka. Wszelkie inform. TOMASZEWSKI Poznań. Skarbowa 4. m. 15. przyjeżdża 10-2 i 5-8. dz 1 997

Wspólnika

współpracownika do dobrze zaprowadzonego składu poszukuje gotówka 2 000. Adres Kurjer Poznański zdg 83 370

Ogrodnik - szofer

dzielny w swych zawodach potrzebny na majątek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 83 305

Pomocnik

krawiecki do rek. potrzebny. - Św. Marcin 47 m 4. zdg 84 606

Najnowszym systemem

sprzedaży zapewniamy agentom domokrotnym wysokie zarobki Zgłoszenia Zachódol. Pniewy Wklp. ng 6 223

Inspektorzy powiatowi

zastępcy (agenci) potrzebni zaraz na całe województwo poznańskie i pomorskie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 84 480/1

Podróżującemu

zwiedzającemu prowincję oddam biurowie. czeska kaucja 150. - Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 4174

Służąca

potrzebna. Półwiejska 19. partelewo zdg 84 520

Dobra kucharka do wszystkiego

oszczędna z najlepszymi poleceniami i świadectwami od 15 listopada. Chelmońskiego 1 D. B. godz. 5-7. dg 2064

Uczeń

stolarski potrzebny. Wytwórnia Mebli. Wenecjańska 6. zdg 84 514

Ekspedjentka

samodzielnia z branży papierniczej oraz uczenia z ukończonej Szkoła Handlowa potrzebne - Zgłoszenia z odpisami świadectw do „Par” pod 45.6. Pg 5553-45.6

Służąca

do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Mielkiewicza 13 mieszkanie 5. zdg 84 612

Zginał

pies jamnik brzozywy ulubieniec dziecka. Uprasza się o odprawienie za nagrodą 10 zł. Mareki 44 mieszkanie 7. zdg 84 721

Zarządzająca

potrzebna do pensjonatu lecznicy. Znajomość kuchni książkowości energiczna. rutynowana inteligentna. Oferty Kalisz Al. Józefiny T. Pawłowski. zdg 83 775

Szwaczkom

hafciarzkom wydam stałe prace poza dom. Podgórna 10. zgd 84 450

Potrzebne

modelki na kurs ondulacji. Zgłoszenia wtorek godz. 20. Marsz. Focha 2 (Szkoła Żońska) zdg 84 459

We wszystkich miejscowościach

Panowie do zorganizowania kompletów par. na naukę krawieczyzny poszukujemy. Tomaszewski. Poznań Skarbowa 4. m. 15. 10-2. dg 1 966

Bona

z niemieckim lub francuskim do jednego chłopczyka potrzebna. Warunki odpisy świadectw. „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 57.284. Pg 5554-57.284

Humor zagraniczny

Witam kochanego dziedzica! Co pana sprowadziło w te czasy do stolicy? - Wystawa była i nierogaczynny. - A czy przywoziłeś pan co na wystawę? - Żonę i dwie córki. (Judge N. Jork). S. F.</